

HÍRADÓ

VIII. ÉVFOLYAM, 31. SZÁM

ÁRA: 1.50 Ft

1964. JÚLIUS 31.

NASSZER BESZÉLT az egyiptomi forradalom évfordulóján

Hruscsov és Mikojan üdvözlő táviratai

Az egyiptomi forradalom 12. évfordulója alkalmából tömeggyűlést tartottak a kairói Al Gumhuriya téren. A gyűlésen beszédet mondott Nasszer elnök. Ismertette a forradalom győzelme óta eltelt politikai, gazdasági és kulturális eredményeket. Külpolitikai kérdésekről szólva kiemelte az afrikai állam- és kormányfők most véget ért kairói tanácskozásának jelentőségét, az afrikai országok egységének fontosságát.

Többek között, például *Hailé Szelasszié, Sekou Touré, Jomo Kenyatta és Ben Bella* beszédében üdvözölték a gyűlés résztvevőit az EAK vezetőjét és népét a győztes forradalom évfordulója és a 12 év alatt elért eredmények alkalmával.

Hruscsov megjegyzi: *világosan élnek emlékezetében a közelmúltban tett EAK-beli látogatásának emlékei. Tárgyalásaink és őszinte eszmecseréink elősegítették a kölcsönös megértés megszilárdítását, új távlatokat nyitottak az országok közötti baráti együttműködés kiszélesítéséhez.*

A szovjet nép és a kormány testvéri módon támogatja az EAK népének és kormányának küzdelmét a békéért és a szocializmus építéséért

— írja Hruscsov. Mikojan kifejezésre juttatja azt a meggyőződését, hogy az EAK és a Szovjetunió baráti kapcsolatai és sokoldalú együttműködése mindkét nép és a béke javára fejlődik tovább.

Részletesen beszélt Jemennek az imperializmus ellen folytatott hosszú harcáról, és arról a segítségről, amelyet az EAK nyújt ehhez a harchoz. A tömeggyűlésen megjelentek az afrikai egységsszervezet csúcsértekezletén részt vett állam- és kormányfők is.

Adzsubej, az Izvesztyija főszerkesztője az NSZK-ban

Alekszej Adzsubej, az Izvesztyija főszerkesztője feleségével, Rada Hruscsovával és a lap két fő munkatársával együtt Nyugat-Németországba érkezett.

A dortmundi Ruhr-Nachrichten, a düsseldorfi Rheinische Post és a müncheni Münchener Merkur meghívására ellátogatott Dortmundba, Essenbe, Bonnba, Frankfurtba, Stuttgartba, Münchenbe és az NSZK más városaiba. Adzsubejt a düsseldorfi repülőtéren a meghívó sajtóorgánumok főszerkesztői mellett Szmirnov bonni szovjet nagykövet fogadta.

Megalakult az új olasz kormány

Moro kijelölt olasz miniszterelnök a múlt héten felkereste Segni köztársasági elnököt, és bejelentette, hogy elfogadja a kormányalakítási megbízást. Egyidejűleg Segni elé terjesztette az új kormánylistát, amely csak némileg különbözik az előző közpbal kormány "névsorától. Ezt a kormányt is a kereszténydemokraták, a szocialdemokraták és a köztársaságiak koalíciója alkotja. A fasizmus bukása óta ez a 26. olasz kormány.

Az új kormányban Nenni megőrizte miniszterelnöki-helyettesi tisztségét. Csupán két miniszter maradt ki az új kormányból: Giolitti volt költségvetésügyi miniszter, és a kereszténydemokrata munkaügyi miniszter.

Az új kormányban a tárcák megosztása a pártok között változatlan; 16 jutott a kereszténydemokratáknak, 6 a szocialdemokratáknak, 3 a szocialdemokratáknak és egy a köztársasági pártnak.

Az új kormány tagjai letehték már a hivatali esküt.

Az ünnepi díszbe öltözött Varsó egyik legszebb épülete a szovjet nép ajándéka, a tudomány és kultúra palotája.

HRUSCISOV, NOVOTNY ÉS ULBRICHT hazautazott Varsóból

A nagy ünnepségsorozat után Varsó élete visszatért a dolgos hétköznapok kerékvágásába. Azonban egy rövid időre ismét visszatért az ünnep hangulata. A város fellobogozott útvonalain leállt néhány percre a forgalom, hogy helyet adjon a hosszú gépkocsioszlopnak, amely az ünnep vendégeit, Nyikita Hruscsovot, Antonin Novotnyt, Walter Ulbrichtot vitte ki a repülőterre. Amerre a gépkocsisor elhaladt, megálltak egy percre a járókelők is egy-egy baráti búcsúintésre.

A varsói repülőtéren a vendégek búcsúztatására megjelent Wladyslaw Gomulkával és Józef Cyrankiewicz-csel az élen a Lengyel Egyesült Munkáspárt Politikai Bizottsága, a kormány és a Varsóba akkreditált nagykövetek és követek. Nagyon meleg búcsúzkodás, baráti ölelések után először a szovjet kormányfő indult gépe felé. A repülőgép ajtajából Hruscsov és Nyina Petrovna még sokáig integettek, aztán megindultak a motorok. Röviddel utána szállt fel Antonin Novotny, majd pedig Walter Ulbricht repülőgépe.

Bár a magas vendégek látogatása ezúttal kifejezetten az ünnepi alkalomnak szólt, a lengyel emberek nagyon jól megértették e látogatás fontos politikai jelentőségét. Tudják: az a tény, hogy Lengyelország ezeréves történelme folyamán most első ízben baráti országok veszik körül, biztosítéka Lengyelország függetlenségének, békéjének, népe jövőjének.

Hruscsov, útban hazafelé, táviratot intézett Gomulkához, Zawadzkihoz és Cyrankiewiczhez, a Lengyel Népköztársaság állami és pártvezetőihez. Ebben köszönetet mond azért a szíves vendégszeretetért, amellyel Lengyelországban körülvették.

Közzétették Jugoszláviában a hétéves terv irányelveit

A Jugoszláv Szövetségi és Végrehajtó Tanács közzétette az 1964—1970-es társadalmi terv irányelveinek tervezetét. A tervezet több fejezetben vizsgálja Jugoszlávia eddigi fejlődésének főbb állomásait, a többi pedig pontokba foglalva felsorolja, hogy a társadalmi távlatot kioldozásánál milyen irányelvekből kell kiindulni.

1. Az öngazgatás anyagi alapjának megszilárdítása.
2. Az életszínvonal gyorsabb emelése.
3. A soron következő időszakban újabb létesítmények építése a nehéziparban, a mezőgazdaságban, a közlekedésben és a szállításban, valamint az energiatermelésben.
4. A külkereskedelem bővítése.
5. A kevésbé fejlett vidékek gyorsabb fejlesztése.
6. A művelődési, a közoktatási, egészségügyi és szociális intézmények erőteljesebb fejlesztése.

A Szövetségi Végrehajtó Tanács vezetését javasolja, hogy a nemzetgyűlés szeptemberben vitassa meg a határozattervezetet.

Súlyos összecsapások New York néger lakossága és a rendőrség között

Több halálos áldozat, sok sebesült

New York néger negyedében, a Harlemben tiltakozó tüntetés kezdődött. A tiltakozó megmozdulásban — amely két szervezett gyűléssel kezdődött — körülbelül száz ember vett részt. A négerek amiatt tüntettek, hogy a harlemi rendőrség egy faji egyenlőséget követelő másik megmozdulás során, meggyilkolt egy 15 éves iskolásfiút, James Powellt.

A rendőri provokációk nyomán az újabb tüntetés is elmergesedett. A tüntetők és a rendőrség hamarosan összecsaptak. A rendőrség ekkor már löfegyverét használta, s ennek újabb áldozata van, egy néger fiatalember halálos lövést kapott. Két néger tüntetőt lőtt sebbel kórházba szállították, egy harmadik pedig súlyosan megsebesült a gumibotlutegek következtében. Összesen 32 embert sebesítettek meg a rendőrgolyók.

Hames Farmer néger vezető sajtónyilatkozatában közölte, hogy a rendőri brutalitás minden képezetet felülmúl! A New York-i rendőrök, akik megrettentek a tömegfelháborodástól, válogatás nélkül nyitnak tüzet New York néger negyedében — mondotta. A harlemi tüntetéssel egyidőben a Ku-Klux-Klan is gyűlést tartott a floridai St. Augustinében. A fejlődő „titkos hadsereg” ujjongva megtapsolta azt a szónokot, aki „összeesküvésnek” nevezte az új polgárjogi törvényt. Az okmány jelképes másolatát ezután ünnepélyesen elégették.

Mississippi állam különös jubileumhoz érkezett. Az állam székhelyén, Jacksonban, fehér fájvédők felgyújtottak egy néger templomot, amely porig leégett.

Értekezletet hívnak össze a Köztársasági Párt egységének helyreállítására

Johnson fogadta Goldwtert

Washingtonból jelenti az AP és a Reuter: A Fehér Ház szövegíróje bejelentette, hogy Johnson elnök fogadta Goldwater szenátort, a Köztársasági Párt elnökjelöltjét.

biztosít. Bár Goldwater és társai a törvényjavaslat ellen szavazott, s a republikánus elnökjelölt külön nyilatkozatban nevezte a törvényjavaslatot „értéktelennek és félrevezetőnek” — a szenátus 62:33 arányban megszavazta a törvényt, amely ezután a képviselőház elé kerül.

Az arizonai szenátor egyébként a múlt héten első ízben jelent meg a szenátus ülésén azóta, hogy a San Franciscó-i kongresszus elnökjelöltté választotta. Goldwtert a honatyák nagy tapsal üdvözölték.

Bary Goldwater ugyancsak a szenátus ülésén jelentette be, hogy munkatársai előkészítik a köztársaságpárti vezérek értekezletét, amelynek célja a párt egységének helyreállítása. Goldwater sajtótájékoztatója szerint számos ismert személyiség kap meghívást, köztük Eisenhower volt elnök, Scranton pennsylvaniai és Rockefeller New York-i kormányzó. Nixon volt alelnök és Miller, a Köztársasági Párt alelnökjelöltje.

A taps után azonban a szenátus leszállította Goldwtert. Ugyanis a szenátus elé került az a Johnson elnök által szorgalmazott szegénységellenes törvényjavaslat, amely a munkanélküliek és az alacsony jövedelműek szakmai képzésére és segélvezésére 962 és félmillió dolláros programot

Az algériai kormány korlátozza a külföldi olajvállalatok kiváltságait

Az algériai kormány közölte a külföldi olajtársaságokkal, hogy a jövőben a saharai olajból származó bruttó jövedelmüknek legalább a felét Algériában kell felhasználniuk.

mert az eviani egyezmény kiváltságos helyzetet biztosított a külföldi olajtársaságoknak.

Az intézkedés nem érte váratlanul az érdekelteket francia körökben. Ben Bella köztársasági elnök és Bumaza gazdasági miniszter ismételtlen közölte, hogy a saharai „fekete arany” elsősorban Algéria gazdasági fejlődését kell szolgálnia. A tőke- és a devizakivitel korlátozásáról hozott korábbi rendszabályokat eddig az olajüzletekre nem alkalmazták,

Az algériai kormány intézkedése most arra kényszeríti a külföldi társaságokat, hogy jövedelmük egy részét Algériában ruházzák be. Ez elősegíti az ország iparosodását.

A kormány további célja az, hogy az olajkitermelést a kutatástól az értékesítésig ellenőrzése alá vonja. A saharai olajjal kapcsolatos kérdéskomplexumot az elmúlt hónapokban ismételtlen megvitatták az algériai és a francia kormány képviselői, a megbeszélések Algírban folytatódnak.

Kekkonen nyilatkozata az osztrák televízióknak

A finn lapok közlik Urho Kekkonen-nek, az osztrák televízióknak adott nyilatkozatát. A finn köztársasági elnök többek közt kijelentette:

„A Szovjetunióknak bizalommal szemlésem Finnország bekezdő politikája iránt. Véleményem szerint — folytatja Kekkonen — a Szovjetunióval való kapcsolatainkban sikerült megszabadulnunk a múlt örökségeitől.

Finnország tovább folytatja semlegeségi politikáját. Ennek a politikának megfelelően Finnország tömbön kívül marad, távol tartja magát a nagyhatalmak közötti ellentmondásoktól és síkra száll a jó kapcsolatok mellett valamennyi állammal.

Országaink között nincsenek megoldatlan politikai kérdések.

— Földrajzi helyzetünk és történelmi tapasztalataink világánál — mondotta az elnök — természetesen fontos számunkra nagy szomszédunk-

De Gaulle elégedetlen a francia-nyugatnémet együttműködéssel

De Gaulle elnök sajtóértekezletet tartott. Elnökségének ideje alatt ez volt a tizenegyedik alkalom, hogy az újságírók kérdéseire válaszolt. Az értekezlet a hagyományos külsőségek között az Elysée-palota dísztermében zajlott le. De Gaulle jobbja Pompidou miniszterelnök vezetésével a kormány tagjai, balja pedig a köztársasági elnök közvetlen munkatársai foglaltak helyet. Szemben ültek az újságírók: a francia és a külföldi sajtó mintegy nyolcszáz képviselője.

szagoknak a világpolitikában önálló tényezőként fellépő egységét kell alkotniuk. Aláhúzza, hogy ez az „Európa” megőrizi szöveget az Egyesült Államokkal, de saját érdekeinek megfelelő politikát kell követnie.

Több újságíró kérdésére válaszolva De Gaulle hosszan beszélt „Európa politikai egyesítésének” tervéről, vagyis arról, hogy a nyugat-európai or-

De Gaulle ezután megvonta a francia-nyugatnémet együttműködés eddigi mérlegét, és ezzel kapcsolatban első ízben bírálta nyilvánosan Bonn magatartását. Kijelentette hogy a szerződés megkötése óta eltelt 18 hónap után, egyes részeredmények ellenére sem lehet azt mondani, hogy Franciaország és Nyugat-Németország ugyanazt a politikai vonalat követi.

Fock Jenő Bécsben

Dr. Bruno Pittermann osztrák alkancellár meghívására Fock Jenő, a Minisztertanács elnökhelyettese és családja, valamint Bacsoni Jenő külkereskedelmi miniszterhelyettes néhány napos látogatásra Bécsbe utazott.

mány első elnökhelyettesét fogadta dr. Adolf Schörf osztrák köztársasági elnök, dr. Josef Klaus szövetségi kancellár, dr. Bruno Pittermann alkancellár és dr. Bruno Kreisky külügyminiszter. Jelen volt Bacsoni Jenő külkereskedelmi miniszterhelyettes és dr. Biró Gerc, a bécsi magyar követ-ség tanácsosa.

Fock Jenő, és kísérete üdvözlésére a Schwechati repülőtéren megjelent Bruno Pittermann alkancellár és több más magasrangú osztrák állami tisztviselő, továbbá dr. Biró Gerc, a bécsi magyar követség tanácsosa és a diplomáciai testület több tagja.

Pittermann alkancellár ebédet adott a magyar vendégek tiszteletére. Részt vett az ebéden Franz Olah belügyminiszter, dr. Karl Bobleter külügyi államtitkár és Robert Uhlir, az Osztrák Szocialista Párt parlamenti csoportjának elnöke.

Fock Jenő, a magyar forradalmi munkás-paraszt kor-

HIRADÁS SOPRONKŐHIDÁRÓL (II.)

„Rajtunk a sor...”

A sopronkőhidai új szövöcsarnokban minden: az elmén megoldott világítás, a színes falak, a gépek közötti széles folyosók, a szociális létesítmények, a szolgáló gépi berendezések a termelésben résztvevő embert szolgálják. Az emberre gondolunk a légkondicionáló berendezés mel-

lett, a tágas dohányzóban. Az ember állt előttünk, amikor az átadásnál arról beszélt az előadó, hogy óránként akár hússzor cserélhetnek levegőt a teljesen zárt csarnokban, s lehet kint tikkasztó a hőség, vagy detmesztő a hideg, itt állandóan 24-25 fokon tartatják a hőmérsékletet.

Nemesak kapni — adni is kell

Az éhelt dolgozók örömmel vették birtokukba az új szövöcsarnokot. A most átadott üzem olyanira tetszett, hogy legszívesebben valamennyi szövő itt dolgozna.

Ha sokan nem is látták még, a hír azonban eljutott minden zárkába, s akik ide kerültek, azok gyakran

gyár szabász gepe keltette fel az érdeklődést.

De nézzünk még jobban a dolgok mélyére. Kikről is gondoskodik ennyire messzemenően a társadalom?

Ha kint látunk új üzemet és azt olvassuk a sajtóban, hogy ebben a gyárban telje-

lalkoztatás, tanulási és művelődési lehetőséget. Igen, mert szocialista társadalmunkban szocialista jelleggel kell bírni a büntetés-végrehajtásnak is. A büntetés-végrehajtásban is a humanizmust juttatjuk érvényre. Ki előbb, vagy utóbb — az ítélet nagyságától függően — ismét visszatérül a szabad életbe, s ha a börtönüzemek is fejlődnek, a mezőgazdasági munkahelyek is tökéletesebb gépeket kapnak, akkor a szabaduló szaktudása és a technika-központi fejlettségi fok között nem lesz néhezzen áthidalható szakadék. Ez már nevelési kérdés is.

Nagyon szép és az üzem

Jó dolog az, ha az ember már a börtönben megszokja, hogyan kell viselkedni és dolgozni az olyan üzemben, amilyen a sopronkőhidai új szövöcsarnok, s hogyan kell megbeszélni az ilyen munkahelyet. Később ennek nagy hasznát veszi. Az ilyen üzemben sokkal előbb megszereti a munkát, mint az olyan elítelt, akinek többnyire munkakerülésért vagy a csavargás okozta lopásért kellett börtönbüntetésre ítélni. Amikor már egy ember szoros barátságát köt a munkával, s szereti is a munkahelyét, akkor a téma életmódjával könnyebben leszámol. Szorgalmas, becsületes munkásember lesz.

Nagyon szép ez az üzem, de hadd mondjanak véleményét azok is, akiket legközvetlenebbül érint a sopronkőhidai átalakulás — az elítelt dolgozók. Fogti László nem az új

Munkájukat eredményesen végezhetik

Cseik Sándor szövöcmesterrel az új szövöcsarnokban beszélgetünk. Azt mondja:

— Nagyon jó az árnyékmentes világítás, a többszínű festés, de az is, hogy gépcsoportonként osztották el a fogásokat. A levett ruhák függönyvel való letakarása nemcsak előnyös, de tetszetős is a szép üzemben. A próbázemeltetés alatt egyszerűen működtek a berendezések, meglátszott ez a természetesen is. Van azonban szomorú tapasztalatunk is: még mindig akad közöttünk olyan ember, aki a szepet, jót nem tudja megbecsülni. Pétercs István elítelt szándékosan rongálta meg a lánchengeret, míg mások a mellékkeletéseket ügyeltek tönkretenni. Mindannyiunk kötelessége megfékezni az ilyen em-

Most már az anyagnak is jut hely

szövöcsarnokban dolgozik ugyan, de már az ő üzeme szűk sem a régi. Elismerően szól a tágas munkahelyről, arról, hogy szinte szokatlanul jó a mozgási lehetőség a két gép körül.

— Ennek örülünk a legjobban — magyarázza Fogti elítelt. — Mennyivel könnyebb így dolgozni.

A szomszéd üzemrészből Molnár László elítelt meosmondja el, miért előnyös szerinte is a több szín alkalmazása. — Ugyanakkor — teszi hozzá — a tiszta, világos munkahelyben a minőségre is jobban tudunk vigyázni. A munkafeltételek javítása után természetesen a követelményeket is lehet fokozni. Gyengébb minőség esetén az elítelték már nem hívakozhatnak úgynevezett objektív okokra...

bereket, és szólni a művezető uraknak, ha ilyesmit tapasztalunk. Nekünk lesz jobb, ha szép, otthonos marad a munkahelyünk.

— A Magyar Pamutban is, a Goldbergerben is dolgoztam már — folytatja —, de a mi szövöcsarnokunk ellátása jobb, berendezése tökéletesebb. El bennünk a szándék, hogy ezt a gondoskodást fegyelmezett magatartással, szorgalmas munkával fogjuk honorálni. Ezt mindannyiunk nevében mondom. Emlékszem, a régi műhelyben locsolnunk kellett a gépek alját a nagy hőség miatt. Erre az új szövöcsarnokban már nincs szükség. Egyszóval: minden tekintetben mi lettünk a szerencsésebbek, minden feltételt biztosítottak ahhoz, hogy eredményesebben dolgozhassunk. Rajtunk a sor...

— ko —

A CIGÁNYASSZONY FIA

Tíz gyereket szült az öreg cigányasszony — küzdésre, bura. Négy fiát hamar eltemette. Aztán az urát is, csak az emléket őrizi: a gyermekeim legyenek emberek, a cigánysors meg ne gyötörje őket, legyenek emberek.

A fasizmus és a háború megölt még harmat.

És az öregasszony, akit a sorsa nem tudott megalázni, összetörni, 1941-ben a menhelyről magához vett egy öt-éves fiút. Ez a fiú, aki kétszeresen volt elhagyatott — cigány és árva — 1962-ben elvégezte az egyetemet.

1

A pusztia tehetség keveset ér, erő kell még, szívós makacsság, nehéz tisztán sorsot cserélni, elfeledni és őrizni a múltat.

Az arc, sűrű fekete hajával, keskeny bajuszával, villogó mosolyával — őrizi.

Őrizik a hosszú újjú muzikus kezek.

Őrzi a szem csöndes magánya.

A kézfogás — határozott, erős — már elfeledte.

A hang is — a legmélyén sincs alázkodás.

Ember lett az ember.

Ültünk egymással szemben.

Énrólam semmit — egyedül kevés erőm volt: a makacsság. Csak azokról, akik velem együtt akarták, a mostohámról, mert anyám lett. Elfogadott, idegen vért, akármit tennék, többet ér nálam. Az emberekről akik szeretnek.

— Anyám azt mondta, fiam, ne tanulj muzsikálni, nem az a sorsod, maradj kemény, a hegedű sir, neked nem szabad sirni. Megtanultam még — vonzódtam, sóvárgás gyötört — megtanultam, de soha sem akartam az életemnek, kenyeremnek. Most már csak hallgatom, és kielégít, Bartók, Kodály — nem kellett elfelejtenem a muzsikát.

Tízestendőskorában tanult meg írni. 1946-ban, egy évvel a háború után. Az általános iskolában kitűnő rendű tanuló volt, az utolsó négy osztályt két év alatt végezte el. Aztán dolgozni ment a bányába, később szakmát tanult. A tanárai visszahívták: „végezd el a gimnáziumot, van elég erőd, tehetséged — a hozzád hasonlóknak tanulni kell”.

Kollégiumban lakott, később az egyetemen diákszállóban — a társadalom formálni kezdte a sorsát —, de az öreg cigányasszony azután is, mindig segítette.

— Gondolkozom — mondta a fiú, amikor beszélünk —, de csak azt ismétlem: az én erőm kevés lett volna. Azt, hogy így alakult az életem, alig köszönhetem magamnak. Mások nem engedték kárba veszni, amit értéknek véltek bennem. Engem mindig mindenki segített. Rossz szót nem hallottam soha. Irigységgel, megvetéssel nem találkoztam.

Doktorrá avatásakor az egyetemre eljött a nevelőanyja is. A professzor karon fogta az öregasszonyt, megölelte, egy pillanatra sem engedte maga mellől, egyre csak azt hajtogatta: „büszke vagyok magukra...”

Mindig arra vágytam, hát ha évek során jön valaki a hozzám hasonlók közül az egyetemre. Minden fekete hajú fiúval összebarátkoztam, de egyetlen egy se mondta, hogy ő cigány. Hallgattak inkább. Nem vagyok primitív, nincs bennem szégyenkezés, mégis tele voltam gátlásokkal, bizonytalansággal. Összemérttem magamat a többiekkel, megértettem, semmivel sem vagyok kevesebb náluk, mégis évek kellettek ahhoz, amíg teljesen feloldódtam a görseim — az emberek oldozták fel, akik között éltem.

1962-ben kapta meg a diplomáját. Jogász lett, művelt, olvasott ember, eleget tud a világról, szerény és csendes,

őrizi azoknak az emléket, akik közt felnőtt, tudja a sorsukat, s most már ő is azok közül való, akik ezt a sorsot választani akarják.

— Mit tudnak magáról?

— Mindent nem értenek. Büszkék, hogy közülük való vagyok, csak azt nem tudják, miért. Mintha most már szám volnék közéjük való.

— Gyakran hazamegy?

— Haza. Végig a cigányasszonyon köszönök. Örülök, ha újra szűk értek velük, mert néha úgy érzem, fű támadt közöttünk, most már alázatosak velem is. Azt hiszik, talán más ember lettem? Nyomkor tehetetlen vagyok, engem aláz meg az alázat. A szeretetet megkezesíti az alázkodás. Nem tudok ellene személni se tenni. Rég volt, amikor eljöttem közülük. Az a baj, nincs bennük elég erő.

— Miért?

— Mert a legelőbb nem akarnak semmit, csak élni.

Az ember megmondja ön-maga sorsát, akaratát, makacssággal építgeti az életét, mégsem lesz elégedett. A többiek sorsa nyommasztja, s lassan elfelejtik a szándék: valamit tenni értük.

— Nekik először azt kell megtanulni, hogy mit akarnak. Többet annál, hogy kényes legyen az életük, lesz hol felkötőm, hogy a gyermekeim majd csak felnőnek valahogy. Meg kell tanulni nekik a jelenen kívül a múltat és a jövőt is. Különböző igy maradj minden, mert nem tudnak magukkal semmit se kezdeni.

— Valami furcsa könnyelműség és szeretet van bennük, a náluk is szerencsétlenebbek habzás nélkül segítnek, akik befogadnak azért kiállnak mindíg. Tehetségesek, tévova jószándék van bennük, erjük is maradt, csak nem tudnak vele mit kezdeni.

— A „felettük álló” magasztalják, mint az istent, tájzotlan tekintélytisztelők alárendelik önmagukat mindenféle vélt „hatalomnak” önszántukból. Itélni azért tudnak, s most ebben a társadalomban sokan közülük más életért perelnek, mernek élni, de most som elegend.

— Azokat kellene először megnevelni, akik az ő nevelésükre hivatottak. Sok ember általánosított rosszindulattal, durván ítél: a cigány és cigány, akiben törekvés van, és tiszta szándék, visszahátródk, legyint; nem érdemes. Önmagával is nehéz megbirkózni, nincs elég ereje a kilvülről jövő félelmet, szegény is elviselni.

Persze, a jog és a törvény mindenkire egyformán vonatkozik. Még arra is, aki kétféle erkölcs szerint él, aki nem tud a múltjától szabadulni. Nem a büntetést kell mérsékelni, hanem a bünye kényszerítő külső és belső okokat kell megszüntetni minél előbb.

— Munkám során gyakran találkozom cigánnyal. Napról napra összeülöközésbe kerülnek a törvényvel. Szomorú bántó, ahogy ott állnak. Néha arra gondoltam, ha nincs szerencsém, akkor én állnék így. És azt is tudom, ilyenkor már keményen kell itélni.

— Megnyugva tudni arról, hogy azok között az emberek között, akik velük foglalkoznak, a jóindulat valahogy már természetes. Tudják, hogy a cigány tele van előítélettel, félelemmel, a méltó erkölcsi bényítják, s ezt másképpen feloldani nemigen lehet.

3

Az ember talpra állt. Az öreg cigányasszony fogadott fiát a cigánysors nem gyötöri többé. Megszabadult ember lett és ember maradt, nem felejtett el semmit, és megtanult mindent a másfajta életéről, és így akar élni.

K. A.

Cigaretaszárat az új dohányzóban

mondogatják, hogy ebben az üzemrészből szinte élvezet a munka. Az persze majd később derül ki, hogy azok az elítelték, akik ma ilyen szívesen dolgoznak az új szövöcsarnokban, mennyire képesek tényekkel is bizonyítani azt, hogy valóban szeretik a kultúraltabb munkahelyüket, hogy megbecsülik azt, amit kaptak és úgy vigyáznak itt mindenre, ahogyan a sajátjára szokott vigyázni az ember. Mert — és ezzel is egyetértenek valamennyien —, nemesak kapni, de adni is kell. Nem elsősorban a milliókra gondolunk, bár a csaknem öt millió forint tetemes összeg, hanem arra a sopronkőhidai törekvésre, hogy az elítelték emberi körülmények között dolgozhassanak.

Gyakran mondjuk, hogy a mi társadalmunkban az ember a legnagyobb érték. Nincs ebben semmi túlzás. Számítlan példával bizonyíthatnánk ezt és egyre gyakrabban találunk bizonyítékot erre vonatkozóan börtönön belül is. Ma már a börtönüzemek fejlődési útjára megközelít, bizonyos esetekben el is hagyja a kintiket. A Heti Híradó múlt heti számában már utaltunk arra, hogy a most átadott szövöcsarnok berendezése országos szinten a legjobbak közé sorolható. De ezt mondhatjuk az Alföldi Bütorgyárról, a kalocsai munkatermekről és a mezőgazdasági munkahelyek gépesítési fokáról is. Gazdaságunk éppen olyan modern gépekkel rendelkezik, mint az állami gazdaságok. S az itteni gépek éppúgy az ember munkáját könnyítik, mint az ipari üzemek modern berendezései. A börtönüzemeket járva mindig találunk újdonságot. Nem is olyan régen az Ipoly Cipő-

sen számúzték a nehéz fizikai munkát, azt mondjuk: a szocialista társadalomban ennek így is kell lennie. Ugyanis nálunk természetes, hogy a nemzeti jövedelmet azok élvezik, akik megtermelték azt. Ez azután történhet a szociális és kommunális létesítmények bővítése, a reálbérek emelése következtében, vagy azért, hogy a munkás már, holnap sokkal jobban keresheti meg azt az összeget, amelyért a múlt év azonos időszakában még nyolc órát kellett dolgoznia.

Kint — hangsúlyozzuk — ez természetes. Na, és „bent”? Így kell ennek lennie a börtönben is. Hosszasan tartana felsorolni azokat a változásokat, amelyek egyre szélesebb körben szolgálják az elítelték kultúraltabb elhelyezését, fog-

A második félév is jól indult...

A szorgalmas munka a Kalocsai Országos Börtönben is meghozta a várt eredményt. A varrodában dolgozó elítéltek teljesítették az első fél éves tervet. Egyik-másik mutatónál meg is haladták a száz százalékot. Jól indult a második félév is. Ha mutatkozik is némelykor lemaradás egyik-másik szalagnál, a többiek száz százalékon felüli teljesítményre pótolja az esetleges hiányt. A szalagok dolgozói hasonló jó eredményeket szeretnének elérni a második félévben is.

A „NAGYSTÍLÚ” LÁNY

Egy szélhámosnő rövid pályafutása

Polák Mária mindössze 19 éves, de már megjárta a börtönt: 1962-ben 14 hónapra ítélték lopások, sikkasztás és közveszélyes munkakerülés miatt. Csinos, tupirozott hajú barna lány. Hajsztinét és frizuráját az utóbbi időben gyakran változtatta — olvastuk a rendőri jelentésben —, a fekete, a barna, s a bronzvörös váltakozott egymással. De nem csupán divatból, hanem azért, hogy azok, akiket megkárosított, ne ismerjék fel.

A lány azonban nem okult az előző büntetésből, mert amikor az elmúlt év júliusában feltételelesen szabadlábra helyezték, rövid idő múlva ott folytatta, ahol abbahagyta. Csavargott, járta a szórakozóhelyeket, felújította régi kapcsolatait, férfiakkal ismerkedett, akiknek a legkülönbözőbb álneveken, mint asszony mutatkozott be. Dolgozó nőnek adta ki magát, akinek férje vidéken van, s az éjszakai férfiismerősei lakásán töltötte. Aztán néhány nap múlva eltűnt, de vele együtt eltűntek a lakásokból különböző értékek.

A károsultak

És most ismét itt áll a rendőrségi szobában, hogy számotadjon bűneiről. Egykedvűen adja elő a történeteket, mint aki nem képes felmérni tetelének súlyát. A károsult férfiak között van az a negyvenhárom éves fényképész is, akit érzelmi szálak fűzték a lányhoz, és aki igyekezett a helyes útra terelni.

De Polák Mária — akárcsak a többi férfit, sőt barátait is — őt is meglopta. A férfi egyszer megbocsátott neki, másodszer, amikor értékes fényképezőgéppel együtt eltűnt — nem. Annál kevésbé, mert magányomozást folytatott és megállapította, hogy a lány nemcsak megcsalta, de alkalmi férfiismerősei is meglopta. Ekkor jelentette fel, s jelentkeztek a többi megkárosítottak is.

A szülők

A lány cinikus. Csak akkor dőbben rá, hogy hová jutott és válik síróssá a hangja, amikor közlik vele, hogy szülei nem akarnak róla többé hallani. A lányt nem nehéz anyagi helyzetű vagy családi körülményei sodorták a lejtőre.

Édesapja becsületlen mozdonyvezető, édesanyja pedig

gyárban dolgozik. Mária egyetlen gyermekük, akinek mindent megadtak, alaposan elkényeztették. Iskolái elvégzése után a fiatal lány mint csomagoló helyezkedett el, később fénymásoló, majd adminisztrátor lett. Tizenhét éves korában otthagya állását és egyszerűen szürkének találta a családi otthont. Napokra eltűnt hazulról és szülei hiába beszéltek lelkére. Később már egyáltalán haza se ment, illetve amikor hazament, csak azért tette, hogy lopjon. Le rongyolódva került 1962 szeptemberében a rendőrségre...

Ismét rongyosan

Amikor kiszabadult, a szülők szeretettel fogadták, és hogy minél többet nyújtsanak neki, új lakásukat modernre, kényelmesre rendezték be. Mária hamarosan eltűnt ha-

Félelmetes névsorolvasás

Ez a hétköznap is vitával kezdődik. — Mi lesz, meddig várunk? Hat óra elmúlt! — zörgetik a söntés rácsajtáját a kívül toporgó szomszások.

— Azt az órát el lehet dobni, rosszul hitelesítették. — Vág vissza bentről a csapos. — Különbben is, ha kocsmába jön a kedves vendég, ne siessen.

Pontosan hatkor aztán szét-húzzák a rácsot, s betódul vagy tíz türelmetlen ember. Kattog a pénztárgép, a blokkok főleg rumra és kisüstitre szólnak. A korai reggeli ivók többnyire futóvendégek, sokszor szó szerint érve: *Alia tesszik le a poharat, már ugranak is ki az ajtón. Jön a villamos, vagy az autóbusz, s elkészni azért senki se akar. Persze, még biztosabban beérnének, ha elkerülnék ezt a kis kitérőt...*

Béla, a pontos ember

Fél hét tájban ráérősebb emberek érkeznek. A közelben két nagy gyár van azok valamelyikéből jönnek éjszakai műszakról. Hattagú társaság szállja meg a legnyugodtabb sarkot. Hat korszó sör az első rundó, ez egy hajtásra lemegy. A soros már indul is a következőért, a bikanyakú, piros arcú, szálás vezérférfi pedig szemügyre veszi társaságát, s aztán öblös hangon felkiált: — Gyerekek, Gézát fejelem el állítjuk! Hiányzik a névsorolvasásról.

Bajuszos bácsi szopogatja mellettem a hosszúlépést. A kiáltásra elmosolyodik, s csak úgy félhangosan megjegyzi: — No, itt aztán érdekes is névsorolvasást tartani! Megnézni, itt van-e mindenki.

— Ahhoz ismerni kellene a vendégeket — válaszolom. — Hiszen ismerem én őket jól, hűsz esztendeje lakom itt a szomszédban — húzza közelebb a poharát. — Most meg, hogy nyugdíjas lettem, különösen ráérek szemlélődni. Két-három hosszúlépés mellett egész délelőtt elácsoroghat az ember.

Hogy megváltsam a nézelődés jogát, én is veszek egyet. Nem rossz befektetés, mert bezédes kedvű szomszédom ugyancsak érdekes dolgokat duruzsol a fülemben:

— Figyelje csak meg, pontosan hét órakor beállt majd Béla. Akár fogadhatunk is rá... Rendkívül pontos ember, de csak itt a kocsmában. Azelőtt segédmunkás volt, de sokat mulasztott, végül kitétek a szűret. Azóta idejár műszakba...

A fogadást elvesztettem volna, mert Béla valóban hajszálpontosan jelentkezik.

A „minta-háziaszonyok”

Nyolc órára teljesen benépesül az ivó. Akkor a zsongás, mint valami fedett fürdőcsarnokban. A lármából kihallatszik egy éles fejjang.

— Ez Feri, a textilés — mutatja a hang gazdáját benfentes ismerősöm. — Amikor így hangoskodik, már részeg. Ilyenkor egy-két órára eltűnik, aztán, ha kiszellőzött, visszajön. Így csinálja egész nap. Nagyon lezülött, pedig még ma is emlegetik a qárban, milyen kitűnő szakember volt.

— És miből él, ha egész nap csak iszik?

— Ilyesmit itt csak a rendőrség szokott kérdezni, uram! — kuncog bajusza alatt a szomszéd. — Különbben Feri a családja tartja el. De vannak mások is, hozzá hasonlók sokról én se tudom, miből iszik. Nézze meg például azt a gyűrött arcú fiatalembert, aki az ablakdeszkára könyökölve tóbiskol, a pohár mellett. Pistának hívják, kőműves a szakmája, csak hogy nagyon ritkán dolgozik.

A kőműves családjának különben minden tagja megfordul napjában ötször-hatszor a söntésben. Közismert alkoholisták. Újabbban már a fiatalasszony, Pista felesége is. Mértéktelenül iszik az anyós, az após, a sógorok, sógornők, valamennyien.

B. Ö.

Könyvvásári pillanatkép

Könyvvásár. Felcsillannak a szemek, kipirulnak az arcok. Indulunk a kultúrterembe.

A fal mellett asztalokon kirakva a sok könyv. Társaim már nézik, bele-belelapoznak a különböző művekbe. A könyv az egyetlen hűségese barátunk, jobban, rosszban kitart mellettünk. Ha mi nem hagyjuk el, ő soha sem hagy magunkra: vigasztal, bátorít, felvidít, eltereli gondolatainkat a személyi kellemetlenségekről, erőt ad viselni a gondot, a bajt és elvisz hazai és idegen tájakra. Elmélyedve az olvasásban, szinte még arról is megfeledkezünk, hogy börtönben vagyunk.

A terem közepéről figyelem a csoportokba verődötteket. Kettő-hárman vitatkoznak, egymást kérdezik: mit veszel, olvastad már, ajánlod? A mesekönyveknél az idősebb rabtársak szemlélik a könyvekben a képeket, feltevé magukban a kérdést: Vajon tetszeni fog-e Erzsike-nek, vagy Péterkének? Azért vesznek mesekönyvet, mert örömlükre szolgát, hogy örömet okoznak majd otthon, amikor hazaérkeznek az ajándék és Erzsike vagy Péterke, esetleg mind a kettő ujjong, hogy apukától mesekönyvet kaptak.

Műkedvelőink a verses és színdarabokat tartalmazó köteteket bújják. A természetrajongók a hazai hegyvidékeink úti kalauzait és a hat világrész útleírását ismertető irodalom legújabbjait nézik először, és ha futja még a pénzből, akkor térnek a szépirodalmi művek puldjához. A technikai, szakmai és művészettörténeti könyveknek is megvan a maga vásárló közönsége.

Vannak, akik a sok jó könyv közül nem tudnak választani, ezek az eligazító tanárhoz fordulnak tanácsért, aki megértéklődve, hogy mi az, ami legjobban érdekli az illetőt, s a nyert felvilágosítás alapján ajánlja a megfelelő művet.

A vásár végén könyvekkel a hónap alatt indulnak vissza a zárkájukba társaim. Nekem pedig eszembe jut, mennyire igaz Montesquieu mondása: „Aki olvasni szeret, az az unalom óráit, amelyek elkerülhetetlenek életünkben, felnyörögéses órára cseréli fel.”

Anker Béla elítelt

Budapesti O. B.

UTOLSÓ FORDULÓ

1959. AUGUSZTUS 18-ÁN 18 óra 20 perc

kor, egy téglával megrakott teherautó a budai rakpartról a Dunába zuhan. A baleset pillanatában három tartózkodtak a vezetőfülkében: Petrák Zoltán gépkocsivezető, valamint Kovács János és Kovács Gábor egyetemi hallgatók. A teherautó utoljára Bálint Ferenc portás látta. Elmondta, hogy a gépkocsi 17 órakor érkezett a telepre és rögtön rakodni kezdtek. Ezt ő még nem láthatta, mert csak tíz perc múlva ment a teherautóhoz.

Ekkor már öt óra múlt tíz perccel. Petrák már a volán mellett ült.

— Rohadtak — ordította hátra, fejét kidugva a vezetőfülké ablakán. — Nyári Mikulások! Ugy mozogtok, mint a tetűk!

A két fiú nem válaszolt. Csak egy pillanatra megálltak és egymásra néztek. Derékiq meztelenek voltak, testük csillogott az izzadságtól. Kezüik gépiesen mozgott. Nagykovács felvette a téglát és feldobta a teherautóra. Kiskovács elkapta és lerakta. A kezüket takaró bőrvédő minden téglát végigsúrolt, de úgy, hogy lúdbőrös lett tőle az ember háta. Mind a ketten tele szájjal lihegték.

— Várni, mindig csak várni — dohogta Petrák. — Utálok a várakozást.

— Mit lehet azon utálni? — kérdezte Bálint úr a teherautónak támaszkodva.

— Azt, hogy belerohad az ember! Ülök a volán mellett és várok. Aztán megyek egy kicsit és megint várok. Ebbe bele kell rohadni! — Petrák arca kivörösödött és kezével a volánt csapkodta.

— Miért? Inkább örüljön, hogy nem kell rakodnia.

Petrák dühösen méregette a portást.

— Persze. Hogyne. Mindig csak örülhetnék. Azt hiszi, lehet évekig örülni annak, hogy nem kell valamit csinálni? Kiváncsi lennék, hogy maga mit szólna a helyemben?

Bálint úr vállat vont.

— Semmit, ugye? Türelmesen várna és örülne, mert maga olyan okos ember, aki tudja, hogy minden elműlik egyszer, csak várni kell. Ugye. Bálint úr? Mondja, hogy bírja ki azt a szörnyű sok ész?

— Nono — mondta Bálint úr fejcsovánva. — Tudja, mit csinálnék a maga helyében?

— Na, mit?

NEM MESSZE TŐLÜK nagy berregéssel elindult egy teherautó. kékes benzingőzt húzva maga után.

Bálint úr a kapuhoz lépegett. Kinyitotta és atvette a kapucédulát.

— Például megtanulnék németül — mondta, amikor visszatért. — Higgye el, az mindig jól jön.

Petrák idegesen legyintett. — Eh! Nem tanulni akarok, hanem csinálni valamit, érti, Bálint úr? Csinálni! Az isten verje meg ezt az életet! Csinálni, mint azelőtt! Tudja, mekkora gyárat vezettem? Ötször akkorát, mint ez a telep! Az igen — akkor jól éreztem magam.

Bálint urat ez már nem érdekelte.

— Eső lesz — mondta és a föld feletti remegő benzingőzfelhőre mutatott. — Látja, lent marad a júst.

— Az kell még, hogy eső legyen — dörmögte Petrák, aztán újból kihajolt az ablakon és hátranézett.

— Csipkedjétek magatokat, tetűk! Meddig piszmozgok még? — kiáltotta hátra. — Ez nem egyetem, itt dolgozni kell!

A KÉT FIÚ MOST SEM VÁLASZOLT. Kiskovácsnak rándult a szája, meg a keze is, de a bátyja ránézett és ettől félúton megállt.

Bálint úr közel hajolt a vezetőfülkéhez és halkán kérdezte:

— Nem fél tőlük? Petrák csodálkozva nézett rá.

— Miért félnék?

— Nono — mondta Bálint úr sokat sejtően. — Tudja maga, hogy kik ezek?

— Kik?

Bálint úr közelebb hajolt.

— Azt mondják, állami gondozottak.

— Na és?

— Szóval, leleccyerekek. Vadak, mint a kiverf farkasok. Figyelje meg a szemüket. Nincs egy egyenes pillantásuk.

— Ne féltsen engem. Gatyába rázom én őket. Tudja, kik ezek? Téli urak. Szalonnakészítők! Kesztyűben rakják a téglát! A finnyások! Hé! Legközelebb húzzatok frakkot is!

Kiskovács lecsapta kezéből a téglát és a vezetőfülkéhez lépett.

— Ide figyelj, te bukott igazgató! Szállj le rólunk, amig szépen mondom, mert kirángatlak a kalitkából és laposra verlek, te törpepapagáj!

Petrák egy mozdulattal kivágta a fülke ajtaját és kiugrott.

— Mit ugrálsz? — kérdezte tőle Nagykovács, kezében magasabba emelve a téglát.

— Szólj az öcsédre, hogy tartsa a száját, mert megjárja.

Nagykovács vállat vont.

— Te kezdted. Mit pófázol? Úlj vissza a helyedre és hallgass.

Petrák nem mozdult.

— Na! Nem hallod?

NÉHÁNY PILLANATIG

EGYMÁSSAL SZEMBEN álltak, mindenre elszántan. Aztán Petrák arca idegesen megrándult, majd szó nélkül visszaült a helyére és becsapta az ajtót.

Amikor a két fiú már ismét a téglát rakta, Bálint úr odasúgta Petráknak:

— Ugye, megmondtam?

— Mit mondott meg? Ket-

ten egy ellen, így könnyű.

— Ja kérem, a menhely, az menhely! Fogadni mernék, hogy kicska is van náluk.

— Bicska, ezeknél? Rémeiket lát. Elkényeztetett síhederek. Mit ismernek ezek az életből? Tudja mi? Én megmondom: semmit! Tudja, mi-ért mentek az egyetemre? Mert jó buli! Mert nem kell dolgozni! Semmi gondjuk, csak költik az állam pénzét.

A mi pénzünket és közben nem csinálnak semmit! Én ennyi idős koromban már családost tartottam el. Erre kell a pénzünk! Erre jut!

Bálint úr szorgalmasan bólintott Petrák minden szavára.

— Ugy, ahogy mondja. Szintiszta igazságok. Szórák a pénzt. Ilyenekre, mint ezek. Nem egyetemre küldeném őket, hanem bányába, mert börtöntöltelék lesz mindből!

Az intelligens ember meg mindenféle vacak állásban szenvedhet. Látja, Petrák úr, azelőtt ez nem így volt!

Petrák felkapta a fejét.

— Mit pófázik maga itt?

— Semmit, hogy úgy mond-

NYITOTT VÁLASZ:

Müller előzetes kérdésére

HA LEVELET HOZ A POSTA olvasóinktól, mindig nagy érdeklődéssel olvassuk. Külön figyelemmel kísérjük azoknak az írásait, akik tudják, hogy az újság elsősorban a közvélemény igényének, szükségletének kifejezője és egyéni dolgokkal csak mint a közös problémák megtestesítőjével foglalkozhat, s egyéni problémáikra ennek megfelelően várnak választ tőlünk.

Müller Ernő előzetes a Kaposvári Megyei Börtönből, így kezdi levelét:

„Azzal a kéréssel fordulok Önökhöz, hogy panaszomat meghallgatva, útmutatást kérjek elrontott életem megváltoztatásához.”

Tehát ennek az embernek panasa van, és útmutatást kér elrontott élete megváltoztatásához. Hol, mikor és ki ronthatja el Müller előzetes életét?... olvassuk csak tovább a levelét, talán kiderül belőle.

„1962. május 5-én szabadultam. 9 év 10 hónapi börtönbüntetésemből Ballasagymatról. Itéletemet különböző munkahelyeken és börtönökben töltöttem le. Börtönbüntetésem alatt a nevelőim mindig arra figyelmeztettek, hogy szabadulásom után, ha becsületesen megállom a helyemet, minden támogatást megkapok a társadalomtól...”

A TÁRSADALOMTÓL. Ez így igaz. Csak vajon Müller mit ért a társadalom alatt? Tudja-e, hogy a társadalom különböző felfogású és jellemű emberekből áll? Sajnos, még bűnözők is vannak benne, s így az emberek nagy többsége érdekeinek megfelelő törvények esetenként csak megszállásokról beszélnek. A társadalom alatt a fennálló rend közösségében élő emberek összességét értjük: célkitűzéseivel, törvényeivel amely nálunk a büntetését kitöltő egyén részére is törvénnyel biztosít jogot a munkához, a megélhetéshez. No, de kettőn áll a vásár! A legmakulátlanabb társadalom se bírja a polgárai szájába rakni mindig azt, amit egyénileg elképzelnek, szeretnének!

VAN, HOGY MELLÉ FOG a végrehajtó szerv, vagy az egyén? Előfordul. De nem ez a jellemző! Hiszen vannak fellettes, ellenőrző szervek, ahol az ügyfél, ha sérelem éri, megkeresheti az igazságot! Ezt azért kellett előre bocsá-

tanunk, mert a levél a „társadalmat” hangsúlyozottan említi. De nézzük tovább:

„Szabadulásom után, mivel szakma nem volt a kezembem, egy fodrászmesternél helyezkedtem el. Büntetésem alatt több éven át mint fodrász dolgoztam. 1962. október 12-én a férfi fodrász szakmából felszabadultam. Jelenkeztem a IV. kerületi fodrász KTSZ elnökénél, aki próbaidőre felvett a szövetkezetbe. Végre úgy éreztem, hogy egyenesbe jutottam, most már nem jöhet közbe semmi.”

Vajon mégis mi jöhetett közbe? Müller a próbaidőre nem felelt meg...

„Egy hónapig dolgoztam a szövetkezet egyik üzletében, ahol majdnem minden nap 3-4 forint hiány mutatkozott a pénztárársznál. Ezt az összeget azonban a borraalóból mindig közösen összetűk és kiegyenlítettük a hiányt. Egyik alkalommal azonban a hiány 120 forint volt. Nem akartam, hogy előbb vagy utóbb kellemetlenségem legyen, ezért kölcsönkértem pénzt és a hiányt befizettem. én pedig a szövetkezetet elhagytam.”

Ez a dolog kicsit sántít. Miért lett volna Müllernek kellemetlensége, ha nem vett? Miért fizette volna be a pénzt, ha nem ő vette el? Miért félt a kellemetlenségtől, ha tiszta volt? Miért hagyta el a szövetkezetet?

MÜLLER ELŐZETES PANASZA sánta dologgal kezdődik s folytatódik egy oldalon át, amelybe majd hogy nem belegabalyodik, mint a játékos cica a cérnába. Említ s nvarú idöket, majd olyan fényes sikereket, olyan hivatalt, ahol ő ezer forinttal többet keresett, mint a vállalat régi,

évek óta szorgalmas dolgozó! Atüt ezen az íráson a „vagy Cézár, vagy semmi!” pókhen-diség, amely már annyi ember veszte lett. Müller is elvesztette jól jövedelmező hivatalát, mert nem igaz úton jutott hozzá, s most így kesereg:

„... nem tudom, hogy mennyire érték meg helyzetemet. Teljesen lehetlenné tettek, a vállalat nem véglegesített. Elhatároztam, hogy ha mindenáron börtönben kell élnem, hát legyen...”

No, ez aztán egy „nemes” elhatározás volt! Nem érzi, hogy ilyet kigondolni is bűn, nemhogy leírni?

És tovább:

„... A nélkülözésben becsületesen megálltam a helyem és egy ilyen jó kerestet mellett arra kényszerültem, hogy sikkasztottam, hogy börtönbe kerüljek.”

MOST SZERETNÉNK TUDNI, hogy így a visszahallás után, mit szól ehhez a mondathoz is Müller előzetes? Nem gondolhatta meg alaposan, hogy mit írt le!

A levél vége:

„Ez a büntetésem is le fog majd telni és biztosan merem állítani, hogy fejelem nélkül. De mi lesz aztán? Erre kérnék választ a Tisztelt Szerkesztőség-től.”

Nos, mi is választ szeretnénk erre kérni, mégpedig Müllertől: (Ő ismeri saját magát a legjobban!) — Vajon mi lesz?... Megértett-e bennünket vagy se?

A bíróság, amely az ügyét tárgyalni fogja, cselekedetei alapos ismeretében bizonyosan reálisabb választ ad, mint mi, e levele után adhatnánk. Egy azonban bizonyos: akinek nincs vaj a fején, nyugodtan mehet a napra.

(kr)

Szégyellem magam...

Azért választottam ezt a címet, mert hosszú börtön éveim alatt hamisan csillogtam. A felügyelettel szemben nem voltam őszinte. Többnek akartam látszani, mint ami vagyok. A hozzám hasonló emberek tetszett a viselkedésem és ez még jobban arra készítetett, hogy kérkedjem. Mit számítot nekem a nevelőim figyelmeztetése! Fegyelmikre az feleltem, én ülöm

le, kibirom. Közben megfeledeztem a családomról, a gyermekeimből, éltem a magam életét.

Nem is tudom, hogy az utolsó négy év alatt hány fegyelmi büntetést szabtak ki rám. Nem beszélve arról, huzug könnyekkel hányszor kértem a parancsnokot, hogy csak szóbelileg dorgáljon meg. És mikor kiléptem az irodából mosolyogtam az egészen.

— Ez a büdös bagó sem ér semmit. Összeragad tőle a szám.

Petrák kidugta a fejét az ablakon.

— Most mit tetvéskedtek? Már egyedül is felraktam volna azt a pár téglát!

— Marha — bökte oda Kiskovács.

— Kinek mondtad?

— Neked.

PETRÁK ÚJBÓL KIUGROTT A FÜLKÉBŐL és az idegességtől minden ízében remegve Kiskovács elé lépett.

— Ismételd meg!

— Elég a hülyéskedésből — állt közéjük Nagykovács —, nyughassatok!

— Látod, hogy mindig az öcséd kezdi.

— Ne hajts bennünket, tudjuk, mi a dolgunk. Foglalkozz valami mással.

Kiskovács közben ellépett a téglarakásig és leült.

— Ha unatkozol, szaladj le egy poja sörérré. Erre talán még lehet használni, igazgató elvtárs — mondotta tele szájjal, nevetve.

— Te, te — lihegte Petrák sápadt arccal — tudod, mi vagy te? Egy senki, egy semmi! Egy lógós! Egy ingyen-élő! Talált gyerekek! Menhelytöltelék.

EBBEN A PERCBEN egy téglát súvított el a feje mellett és a teherautó hűtőjének vágódott.

— Tudod, hogy mit beszélsz?!

Petrák szó nélkül sarkon fordult.

(Folytatjuk)

Sajnos elég későn döbbsenem rá, hogy milyen helytelenül cselekedtem. Elsősorban a családom életét keserítettem meg fegyelmезetlen viselkedésemmel. Pedig szüleim minden beszélő alkalmával — ugyanúgy, mint kint — a jóra intettek. Könnyen vettem az életet itt bent is s kint a szabad életben is. Szerettem nagylábon élni, két kézzel szórtam a pénzt, amit lopásokkal szereztem. Milyen felelőtlen is voltam! Tizenegy és fél év börtön van a hátam mögött. Sajnos elég későn ébredt fel bennem a lelkiismeret. A fiatalágom elfecséreltem. Negyven éves vagyok, kezdek megöregedni Döbbsen-ten veszem észre hajamban az ősz szálakat. Három gyermeket szültem. Nem én neveltem őket. Hát milyen anya vagyok?

A decemberi beszélőmön édesanyám közölte velem, hogy a kisebbik fiam megnősül. Ettől a pillanattól kezdve mint akit a villanyáram ért, kétségbeesésem nem ismer határt. Mint egy filmet, visszapergettem eddigi életem!

Sok idő telt el, míg végre megembereltem magam: Ezután dolgozz becsületesen, fogadj szót feletteseidnek. Tartsd be amit a börtön szabály előír. Most ezt teszem, s mennyivel más körülöttem minden. Soha többé nem akarok senki kárára lenni, rendes, tisztelt tudó magatartást tanúsítok. Becsületesen készülök a szabad életre.

Andriska Lászlóné elítélt Kalocsa

A minőségi munka közös érdek

Egyenletesen zakatolnak a váci gombgyárban az automata fúrógépek. A gyűjtőtartályba sűrűn hullanak a gombok. Kísérőnk, az üzembész vezetője a nagy gombtömegből kivessz néhányat. Figyelmesen vizsgálja, majd elismerőleg bólint:

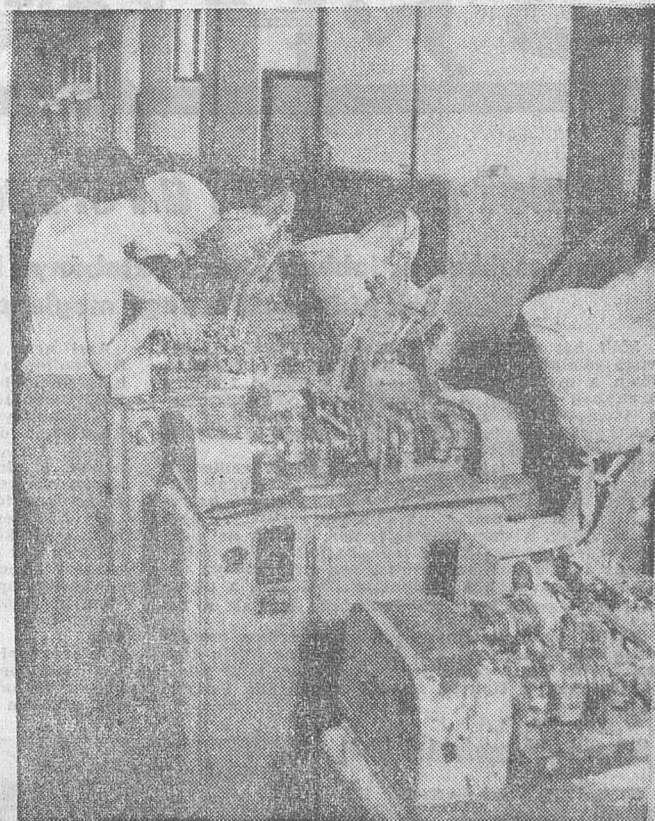
— Rendes munka, nincs baj a minőséggel.

A következő géphez lépünk. Itt is megismétlődik a minőségi ellenőrzés. Az eredmény ugyanaz, hiányosságot nem észlel. A körülöttünk álló elítéltek arca felderül, amikor megdicsérik őket.

— Csak így dolgozzanak továbbra is, nyugodtan, kapcsolás nélkül és akkor minden rendben lesz.

A műhelyirodában aztán megtudjuk, hogy az elmúlt hónapokban a fúrógépeken dolgozó három elítélt: Csuri György, Kiss István és Fülöp Béla igen sok selejt gyártott, amely erősen visszahúzta a termelést. Ennek arányában természetesen csökkent a keresetük is.

— Nem a munka lendületével volt baj — mondja a művezető. — Igyekeztek, szorgalmasak mind a hárman. A hiba ott volt, hogy azt gondolták: az automata gép az egymaga elvégzi a kijelölt munkafolyamatot és nekik egyedüli dolguk csak a tároló feltöltése és az elkészített

Öt automata fúrógépen dolgozik Kiss István elítélt.

A művezető kimutatást vesz elő, amely minden szónál pontosabban bizonyítja a tényfeltöltése és az elkészített

ket. A minimálisra csökkent a hibás áru termelése.

A fúrógépeken dolgozó elítéltek nem szívesen emlékeznek a selejtgyártó hónapokra. Szégyellik akkori munkájukat.

— Két gyermekem van — mondja Csuri György —, végül soron ők is megérették az én felelőtlenségemet, amikor kevesebb pénzt vitt haza a postás. Ugyanakkor az embernek szégyenkezni kellett munkája miatt. Sajnálom, hogy erre csak későn jöttem rá.

Ugyanígy vélekedik ma már Kiss István elítélt is, akinél a felületes munka mellett még más problémák is adódtak. Két fegyelmi vétség: megtörtént, hogy nem tartotta be a balesetvédelmi előírást és működés közben akarta megtszítítani a gépet. Majdnem a kezébe került felelőtlensége. Egy másik alkalommal meg tiszteletlen magatartást tanúsított a felügyelettel szemben.

— A fegyelmi büntetés töl-

Csuri György elítélt beállítja a fúrót.

gombok összegyűjtése. Hiába magyaráztuk, hogy emellett még más feladatuk is van. Ennek ellenére nem ügyeltek a fúrók beállítására, elmulasztották azok közösrülését, ebből adódott aztán a sok selejt.

— Hogyan sikerült változtatni a hibás munkamódszerekről?

— A havi etszámolások kijózanítólag hatottak. A levadások elgondolkoztatták és jobb, figyelmesebb munkára serkentették őket. Újra magyaráztuk, mit, hogyan kell végezni. Ismételt felhívtuk a figyelmet a minőségi munka fontosságára. A velük való foglalkozás nem volt hiába való időtöltés. Néhány hónappal ezelőtt változás állt be náluk. Figyelmesebben kezdtek dolgozni. Állandóan szemmel tartották a gépeket, ha valahol elállítottott a fúró, azonnal igazítottak rajta. Így aztán egyre jobb minőségű áru került ki kezük alól.

— Keresetük ezáltal növekedett?

— Természetesen.

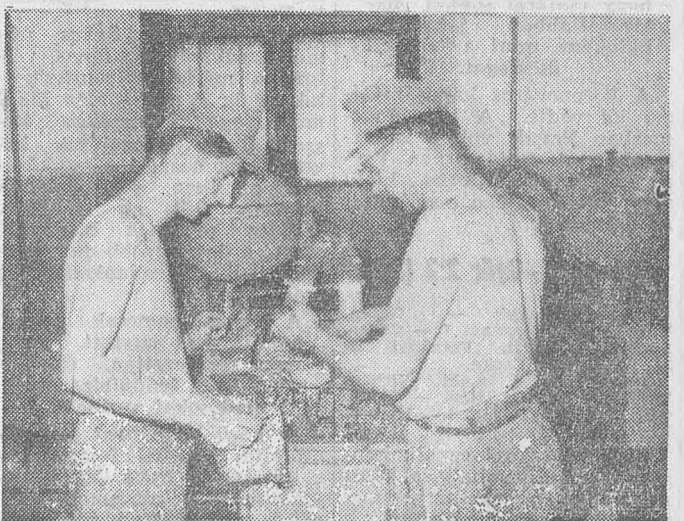

Betartják a munkavédelmi előírásokat.

viszont teljesen selejtmentesen dolgozott. Ugyanígy Csuri György elítéltnél is a figyelmesebb munka következtében

tése munkakiesést eredményezett — mondja. — Társaimnak helyettem is el kellett végezni a munkát. Nem is beszélve arról, hogy milyen rossz a fegyelmi zárkán lenni. Remélem, erre többet nem fog sor kerülni. En szívesen dolgozom és azon vagyok, hogy büntetésem idejét hasznosan töltsöm ki. Jelenleg semmivel sem dolgozom többet, mint korábban, mégis, a minőségi munka során a keresetem növekedett. Érdemes selejtmentesen dolgozni. Ez közös érdek.

Valóban így van. A minőségi munka közös érdek, mindannyiunk érdeke, a társadalomé, a vállalaté, az elítélteké, hozzátartozóiké. Ezt mindenkinek kötelessége megérteni, mert eredményeket csak így lehet elérni.

A legfiatalabb gépes, Fülöp Béla még segítségre szorul.

— Zimm —

Ismét négy pont a Ferencváros előnye

**A lelkesebben és jobban játszó Tatabánya legyőzte a Bp. Honvédot
Nem sok hiányzott a nagy meglepetéshez Győrben**

Múlt hét csütörtökön a Szeged-Diósgyőr labdarúgó találkozó vezetése be az NB I 18. fordulóját. Ezen a mérkőzésen a tiszpartai együttes 1:0 (0:0) arányban győzött. A 18. forduló, a Népstadionban a Vasas-U. Dózsa rangadója folytatódott. Ez a találkozó a tartalékosan felálló csapatok gól nélküli döntetlenjével ért véget.

A vasárnapi labdarúgó mérkőzések bővelkedtek meglepetésekben. Az egyik váratlan eredmény Tatabánya született, hogy a tabella harmadik helyezettje vereséget mér a második helyezettre, az nem ritka dolog, s nem is meglepetés. De ha az előzményeket nézzük, akkor mondhatjuk bátran, hogy mégis az. Ugyanis az elmúlt héten a Tatabánya vereséget szenvedett a sereghajtó DVSC-től, a piros-fehérek viszont bravúroztak az arattak a Vasas felett.

Ezzel ismét feltámadt a bányászgárda s megérdemelten szerezte meg a győzelmet az egyik bajnokjelölt ellen. Ezzel a vereséggel ismét négy ponttal leszákad a Honvéd az első helyen álló Ferencvárostól.

Szeged-Diósgyőr 1:0 (0:0)

Szeged: Korányi — Szabó, Kúrtósi, dr. Kövéri — Dezsői, Patáki — Csömör, Nemes, Hajós, Gilicz, Arató.
Diósgyőr: Tamás — Werner, Szigeti, Kiss I — Szucsányi, Nyíri — Samek, Csányi, Kisuczky, Rácz, Sikora.

Mindkét csapat nagy akarással kezdett, s így az első percekben lendületes, jó játékok alakultak ki. A nagy melegben azonban nem sokáig bírták a játékosok a maguk diktálta nagy iramot, lassult a mérkőzés, s ezzel esett a színvonal is. A 31. percben a labda nem volt játékban, amikor Nyíri megrúgta Csömört: a játékvezető kiállította a magáról megfelelően játszó játékost.

A második féldőben tovább csökkent a Diósgyőr létszáma: Werner megsérte a partjelölt, s a kiállítás sorára jutott. A vendégek támadtak többet, s dolgoztak ki jobb helyzeteket, a mérkőzés sorsát eldöntő gólt azonban a 72. percben Hajós révén mégis a Szeged érte el.

Vasas-U. Dózsa 0:0

Vasas: Szentmihályi — Ihász, Mészoly, Sárosi — Nell, Berendi — Farkas, Liebhauer, Machos, Kékési, Pál II.
U. Dózsa: Cselényi — Káposzta, Várhidi, Sívári — Borsányi II, Szilágyi — Lenkel, Bene, Borsányi I., Kuzsarszki, Zámbo.

Elvezetes, nagyon izgalmas játékkal kezdődött a találkozó. A 3. percben a Vasas hagyta ki az első nagy helyzetet: Farkas az ötösön belül már csak a kapussal állt szemben, de lövés helyett a mellé futó Machoshoz akart továbbítani, aki nem értette meg és így a labda kigurult a játéktérről. Ezután Bene erős, magas lövést ütött szögletre Szentmihályi.

Az utolsó pillanatig, gól nélkül is nagyszerűen szórakozott a közönség.

Nem csökkent az iram szünet után sem. Többször jutalmazta a 25 ezres szurkológárda tapssal a két csapat ügyes megoldásait, bátor kapurólvéseit, de a védelmek jól álltak a lábukon. Így igazságos pontosztokodással fejeződött be a mérkőzés.

Tatabánya-Bp. Honvéd 2:1 (1:0)

Tatabánya: Gelei — Töröcsik, Hetényi, Juhos — Menczel, Laczko — Rácz, Bíró, Csernai, Szekeres, Dell.
Bp. Honvéd: Takács — Posch, Marosi, Mihalec — Vági, Sipos — Nagy Gy., Nagy A., Nógrádi, Komora, Katona.

A sérülések miatt mindkét csapatnak fel kellett forgatnia megszokott hadrendjét. A Honvéd azt a taktikát választotta, amit általában a magyar válogatott szokott újabb játékosai: két középhátvéd, két előretolt összekötővel játszott, s a szélsők felváltva mentek hátra a labdát, vagy segíteni a fedezeteknek.

A hazaiak a jól osztogatott Nógrádinak és a gyors Nagy Antalnak a lefogására fordítottak külön figyelmet — Laczko és Menczel vigyáztak rájuk —, de egyik csapat sem ragaszkodott mereven az elgondolhoz, hanem a helyzetnek megfelelően támogatták és védekeztek a fedezetek is.

Ami nem sikerült a Honvédnak, az sikerült a Népstadionban a Ferencvárosnak. A zöld-fehérek határozottabb csatárjatekukkal nyertek a nem különösebben izgalmas mérkőzésen.

A tatabányaiak mellett a dorogi labdarúgók is jó képességű fővárosi együttestől „rabolták” el a két pontot. A Dorog az MTK-t fektette kétvállra otthonában, Izgalomban bővelkedő, heves iramú mérkőzést vívott a két csapat, s a bányászok itt is megérdemelték a győzelmet.

Győrött sem sok hiányzott a nagy meglepetéshez. A mérkőzést befejező sipszó előtt három perccel még két góllal vezettek a debreceniek, s Győrfi csak a kilencvenedik percben tudta kiegyenlíteni a vendégcsapat előnyét. A DVSC igen nagy becsúrással játszott, s csak a balszerencsének köszönhető, hogy nem sikerült megszereznie a győzelmet.

A baranyai rangadón pontosztokodás történt. Az első féldőben a hazaiak, a másodikban a pécsiek voltak jobbak, de egyik kapu előtt sem adódott sok alkalom a gólszerzésre.

Varga hanyatt esve olózz — s vól!

A mérkőzés nagy részében a Tatabányának sikerült ráerőszakolnia játékritmusát a Honvédra.

Lelassították a játékot, a hátréteket szorongatott helyzetben is igyekeztek pontosan passzolni, elől minden labdát Csernaié volt, és ő jó érzéssel hozta helyzetbe feljött társait. A Honvéd csak 2:0 után lánogolt fel rövid időre, egyébként támadói nem boldogultak az egyszerű megoldásokkal, de önfelelődozóan küzdő hazai védőkkel.

Ferencváros-Csepel 3:1 (2:0)

Ferencváros: Géczy — Novák, Páncsics, Havasi — Percsics, Orosz — Fenyvesi II., Varga, Juhász, Rákosi, Fenyvesi dr.
Csepel: Török — Vellai, Kiss, Molnár — Faludi, Klebán — Kalmár, Németh, Jucsov, Rottenbiller, Matus.

A játék nagy részében gyenge színvonalú és iramú mérkőzés láttunk. Mindkét csapat sok hibával játszott, kevés korszzerű támadást vezettek a csatárok, sok volt a pontatlan átadás. A lövések sem sikerültek.

Az I. féldőben a Ferencváros játszott fölényben, fordulás után egy időszakra át a Csepel is veszélyeztetett, s mérkőzés végén ismét a zöld-fehérek vették át a kezdeményezést.

A Ferencváros azzal nyert, hogy csatárai sokkal határozottabban játszottak időnként, mint a csepeli ötösszogat.

A Ferencváros kapuját Géczy jól védte. A hátrétegekben Novák volt a legbiztosabb. A csatársorban Varga jól irányított. Rajta kívül még Juhász játéka emelkedett az átlagos fölé.

Debrecen-Győr 2:2 (1:0)

Debrecen: Jakab — Gaján, Nagykaposi, Varsányi I — Cseke, Somodi — Bodai, Varsányi II, Zilahy, Gazsó, Cseke.
Győr: Tóth — Izsiák, Orbán, Tamás — Palotai, Kiss — Morvai, Győrfi, Povázas, Korsós, Keglevich.

A győri csapat ez alkalommal „túlszárnyalta” a Diósgyőr elleni gyenge teljesítményét. Ezen a mérkőzésen a hazaiak igen erőteljesen, sok

hibával játszottak. Tetőzte a hazaiak baját, hogy nem volt egyetlen épkezláb csatárjuk sem, Korsós korán megsérült, s úgyszólván végig tíz emberrel játszottak.

A debreceniek igen nagy becsúrással, nagyon okosan, és jól is játszottak.

Komló-Pécs 0:0

Komló: Balogh — Jerabek, Józsa, Csordás — Szócs, Sós — Garai, Nagy B., Rozmils, Bartuiov, Lazaridis.
Pécs: Zengő — Hernádi, Udvarácz, Jörjcz — Csupák, Halasi — Kincses, Dunai I, Rádl, Dunai II, Konrád.

Mindkét csapat láthatóan tartott a másiktól és ez elég sokáig rá is nyomta bélyegét az eleinte kis lendülettel folyó, de azután fokozatosan érdekessé váló küzdelemre.

Az első féldőben egyedül a komlói csatárok előtt adódtak gólhelyzetek, de ezeket rendre kihagyták. Fordulás után, a pécsi együttes volt a többet kezdeményező, de hibákkal telezsótt mezőnyjátékuk következtében, aránylag nem sok helyzetük adódott. A mérkőzés nagyjából egyenlő erő küzdelmével hozta.

Dorog-MTK 2:0 (0:0)

Dorog: Ilku — Léval, Lakat, Fellegi — Szűcs, Prohászka — Karába, Szurómi: Makrai, Monostori, Bartalos.

MTK: Kováts — Keszeli, Danszky, Jenel — Nagy, Kovács III — Sándor, Vasas, Bödör, Kuti, Halápi.

Forró légkörű, heves iramú, rendkívül izgalmas, változatos mérkőzést szurkolhattak végig a nézők. Az MTK mezőnyben kulturáltan játszott. Egyes adogatások követték egymást és a mérkőzés nagy részében a kék-fehérek kezében volt az irányítás. Mindez kevésnek bizonyult, mert a legnagyobb helyzeteket is elügyetlenkedték a csatárok.

A Dorog nemcsak nagy becsúrással játszott, hanem szervezeten, észszerűen is, s lendületes támadásokat vezetett,

ezek közül néhányat pompás, erőteljes lövéssel fejeztek be a csatárok. Ilyen lövésekből születtek a gólok, amelyek végül is megérdemelt győzelmet eredményeztek.

Az NB I állása

1. FTC	18	15	1	2	47:18	31
2. Bp. Honvéd	18	12	3	3	46:25	27
3. Tatabánya	18	9	6	3	34:21	24
4. U. Dózsa	18	9	4	5	38:24	22
5. MTK	18	9	4	5	32:28	22
6. Győr	18	7	7	4	24:17	21
7. Vasas	18	7	5	6	21:18	19
8. Dorog	18	5	6	7	18:20	16
9. Szeged	18	6	4	8	20:26	16
10. Komló	18	5	5	8	13:28	15
11. Csepel	18	6	2	10	19:25	14
12. Pécs	18	2	6	10	17:29	10
13. Diósgyőr	18	2	5	11	7:22	9
14. Debrecen	18	2	2	14	9:44	6

NB II. eredmények

Pécsi VSK—EVTK	3:0
Pécsi Bányász—Szf. MÁV	2:0
Gy. Dózsa—Budai Spartac.	3:0
Szegedi VSE—Békéscsaba	7:1
Vasas Izzó—Debr. Dózsa	1:0
Bp. Spartacus—Miskolc	5:1
Szoln. MÁV—Jászberény	1:2
Nyíregyháza—Nagybányó	1:1
Kisterenyé—Eger	1:1
Autóbusz—Veszprém	1:0
Kaposv. Honv.—Pécsi BTC	1:0
Zalaeg. Dózsa—Esztergom	1:2

A Szolnoki Dózsa a Margitszigeten is legyőzte az Újpesti Dózst

A vízilabda-bajnokság tizenkettedik fordulójának mind az öt mérkőzést a Sportuszodában játszották. Vasárnapra lényegesen többen gyülekeztek a lelátókon, mint az előző napon. Sajnos, a közönség a mérkőzések többségében csak bosszankodhatott. Az FTC—Vasas találkozó a zöld-fehérek nagy gólarányú győzelmét várta — úgy látszik azonban, az FTC játékosai barátságosként könyvelték el a találkozót. Majdnem ráfizettek.

Alacsony színvonalú volt a Bp. Honvéd—Bp. Spartacus mérkőzés is — a Honvéd-játékosok láthatóan nem pihentek még ki a szombati mérkőzés idegriadalmait. Javuló játékot, sok úszást hozott az Egri Dózsa—OSC találkozó, biztosan nyerte a rangadót a Szolnoki Dózsa együttese. Ez utóbbi mérkőzésen már szép és jó vízilabdát is láthatunk. E győzelmével a Szolnoki Dózsa továbbra is biztosan vezet a bajnokságban.

Eredmények:
Szolnoki Dózsa—Újpesti Dózsa 3:2 (1:1, 1:0, 0:0, 1:1)
Bp. Honvéd—Bp. Spartacus 2:2 (1:0, 0:1, 0:1, 1:0)
FTC—Vasas 4:2 (1:0, 2:0, 0:0, 1:2)
BVSC—Csepel Autó 2:2 (0:0, 0:1, 2:1, 0:0)
Egri Dózsa—OSC 3:2 (0:0, 1:1, 1:1, 1:0)

Az OB I. állása a tizenkettedik forduló után

1. Szolnoki D.	12	11	1	—	55:35	23
2. FTC	12	10	1	1	52:38	21
3. Bp. Honvéd	12	7	1	4	44:43	15
4. BVSC	12	6	2	4	46:35	14
5. Egri Dózsa	12	6	2	4	45:45	14
6. Újpesti D.	12	5	1	6	38:29	11
7. Csepel Autó	12	5	5	2	51:32	9
8. OSC	12	1	5	6	34:42	7
9. Bp. Spart.	12	1	3	8	39:55	5
10. Vasas	12	—	1	11	36:76	1

Hessz Mihály nyerte a kajakegyest Koppenhágában

A koppenhágai kajak- és kenuverseny döntőiben jól szerepeltek a magyar versenyzők, közülük elsősorban Hessz Mihály, aki a legklasszikusabb versenyszámban, a kajak egyesek 1000 méterében nagy nevelők álló mezőnyt utasított maga mögé. A verseny női és férfi eredményei:

Nők	
K-1, 500 m:	1. Hvedoszjuk (szovjet) 2:09.7, 2. Subina (sz) 2:11.2, 3. Szeregyina (sz) 2:11.8...
K-2, 500 m:	1. Szeregyina, Gruzinceva (szovjet) 1:58.6, 2. Subina, Hvedoszjuk (sz) 1:58.9, 3. Breuer, Kummer (NSZK) 2:01.6...
K-1, 1000 m:	1. Nicoara, Ivanov (román) 3:51.1, 2. Szöllösi, Mészáros (m) 3:51.8, 3. Csuszikov, Grisin (sz) 3:54.1.
C-1, 1000 m:	1. Penyajev (sz) 4:52.1, 2. Törő (m) 4:52.4, 3. Himics (sz) 4:54.3.
C-2, 1000 m:	1. Osztjepkov, Himics (sz) 4:26.1, 2. Hajba, Soltész (m) 4:26.3, 3. Galkov, Zamotyin (sz) 4:27.1.

Férfiak

K-1, 1000 m:	1. Hessz Mihály (m) 4:17.8, 2. Utterberg (svéd) 4:18, 3. Hansen (dán) 4:18.4, 4. Vernescu (román) 4:18.7.
K-2, 1000 m:	1. Nicoara, Ivanov (román) 3:51.1, 2. Szöllösi, Mészáros (m) 3:51.8, 3. Csuszikov, Grisin (sz) 3:54.1.
C-1, 1000 m:	1. Penyajev (sz) 4:52.1, 2. Törő (m) 4:52.4, 3. Himics (sz) 4:54.3.
C-2, 1000 m:	1. Osztjepkov, Himics (sz) 4:26.1, 2. Hajba, Soltész (m) 4:26.3, 3. Galkov, Zamotyin (sz) 4:27.1.
Az olimpiai számok döntőit után hosszútávú versenyeket is rendeztek, melyek során a magyar versenyzők is rajthoz álltak, közülük elsősorban olyanok, akik a szombati előfutamon kiestek. Ezek során a nőknél K-1, 5000 méteren Jantolecz győzött 25:49.8-as eredménnyel, Róka a 6. lett (26:32.3). A férfiak eredményei: K-1, 10 000 m: 1. Cseh (m) 44:38.5, 2. Sahlen (svéd) 44:39.8 K-2, 10 000 m: 1. Szöllösi, Fábán (m) 41:07.2, 2. Felmecsei Kovács (m) 41:08.2, 3. Szente, Mészáros (m) 41:10.2. C-1, 10 000 m: 1. Törő (m) 53:53.4, 2. Hajba (m) 53:38.2, 3. Soltész (m) 53:40.8.	

Jelenet a go-kart versenyről

Hatalmas NDK-fölény a népligeti go-kart-versenyen

Négyezer ember érdeklődése kísérte vasárnap a Népligetben a Magyar Autóklub nemzetközi go-kart versenyét. Három versenyszámban öt ország képviseltette magát. Részt vettek a versenyen az NDK, Lengyelország, Ausztria, Csehszlovákia és természetesen hazánk legjobbjai is. Ötven versenyző küzdött a gondosan előkészített pályán, amelyen egy kör hossza mintegy hétszáz méter volt.

E viadal keretében került sor az úgynevezett Szocialista Kupáért vívott verseny második találkozására az NDK-beli, a lengyel és a magyar versenyzők között. A kupa első futamát Berlinben tartották meg, a befejező futam pedig Varsóban kerül majd megrendezésre.

Izgalmas versenyeket láthatott a közönség. Az NDK versenyzői gyors MZ-motorjukon valamennyi nemzetközi számot megnyerték. Előfutamok után 15 körös döntők alakították ki a végeredményt. A sportgépek osztályában Winczler (NDK) honfitársait is biztosan győzte le, ebben a számban a legjobb magyar versenyző. Erdei, csak az ötödik helyig jutott el. Winczler a Szocialista Kupáért kiírt különversenyt is megnyerte.

A két futam alapján ez a sorrend a Szocialista Kupában: 1. Endom (NDK) 18 pont, 2. Winczler (NDK) 16, 3. Palthum (NDK) 14, 4. Thomas (NDK) 10, 5. Kiss Frigyes (Magyarország) 5 pont.

Világrekordok az USA—Szovjetunió atlétikai versenyen

„Az óriások párbaján” az Egyesült Államok—Szovjetunió válogatott atlétikai viadal első napján, Los Angelesben két világrekord született. A súlylökésben Long (USA) 47 centiméterrel szárnyalta túl saját világrekordját 20,67 méteres dobásával. A másik világrekord Fred Hansen nevéhez fűződik. Az amerikai rúdugró szintén saját világrekordját döntötte meg: 528 centiméteres ugrásra öt centiméterrel jobb az eddigi világrekordnál.

Magyar idő szerint hétfőre virradóra került sor a nagy viadal második napi küzdelemsorozatára, 65 000 néző előtt, 28 fokos melegben.

A verseny végeredménye úgy alakult, hogy a férfiaknál az USA 138:98 arányban győzött a Szovjetunió ellen, a női találkozó győztese a szovjet válogatott lett: 50:48-as pontarányal. Az összesített pontarány: USA—Szovjetunió 186:157.

A verseny első napján a magyar válogatott 6:3 arányú meglepetéssel vezetésehez jutott.

A kétülétes gépek versenyének első futamában bukkott a Schultze—Junge pár, s így ebben a versenyszámban csak a Schöne—Schmidt kettes képviselte a továbbiakban az NDK színeit. A vendég párosát Bicskey és Habony 11 mp-es, Baranyecz és Sleisz pedig 11,2 mp-es idővel győzte le. A pontversenyben Magyarország 8:4 arányú vezetése tette szert.

Néhány kiegészítő szám után a 4000 m-es csapatverseny következett. Az NDK Scholtz, Pomerence, Irnschler, Wanzlik összetételű gárdája a közelmúltban 4:46-os időt ért el, s így nagy küzdelemre volt kilátás. A Millená-

5000 m:	1. Schul (a) 13:50, 2. Dellinger (a) 14:14.2, 3. Orentasz (sz) 14:18, 4. Bolotnyikov (sz) 14:20.
3000 m akadály:	1. Young (a) 8:42.1, 2. Fischback (a) 8:43.6, 3. Oszlipov (sz) 8:44, 4. Narodickij (sz) 8:57.4.
400 m gát:	1. Cawley (a) 49.5, 2. Hardin (a) 50.2, 3. Anyiszimov (sz) 51.1, 4. Kuklics (sz) 52.3.
4x400 m:	1. USA 3:03.4, 2. Szovjetunió 3:11.3.
Dziszkos:	1. Oerter (a) 61.10, 2. Silvester (a) 58.98, 3. Buhancev (sz) 57.82, 4. Kompanyejec (sz) 58.72.

Hármasugrás:	1. Davis (a) 16.42, 2. Krejer (sz) 16.16, 3. Gorjajev (sz) 15.84, 4. Sarrpe (a) 15.38.
Gereley:	1. Lusztisz (sz) 82.58, 2. Kuznyecov (sz) 80.83, 3. Covelly (a) 80, 4. Sikorsky (a) 72.27.
Magasugrás:	1. Brumel (sz) 223, 2. Rambo (a) 214, 3. Carruthers (a) 210, 4. Hmarszkij (sz) 205.
Tízpróba:	1. Kuznyecov (sz) 7812 p, 2. Jeisy (a) 7670, 3. Storozsenko (sz) 7444 p, 4. Hodge (a) 7444 p.

Nők:	200 m: 1. McGuire (a) 23.3, 2. Brown (a) 24, 3. Szamoszvetova (sz) 24.5, 4. Popova (sz) 24.5.
800 m:	1. Gurevics (sz) 2:07.5, 2. Babinceva (sz) 2:07.7, 3. Ferris (a) 2:08.8, 4. Knott (a) 2:10.2.
80 m gát:	1. Irina Press (sz) 10.8, 2. Kulikova (sz) 11, 3. Sherard (a) 11.1, 4. Bond (a) 11.1.
Távolugrás:	1. Szelkanova (sz) 666, 2. White (a) 639, 3. Taliseva (sz) 624, 4. Watson (a) 598.
Súlylökés:	1. Tamara Press (sz) 18.11, 2. Zibina (sz) 17.21, 3. Brown (a) 14.49, 4. Lynngraham (a) 13.90.

Kerékpárosaink fölényes győzelme az NDK ellen

Színvonalas versenyt vívtak a magyar és NDK-beli kerékpárosok a válogatott viadalon.

A verseny első napján a magyar válogatott 6:3 arányú meglepetéssel vezetésehez jutott.

A kétülétes gépek versenyének első futamában bukkott a Schultze—Junge pár, s így ebben a versenyszámban csak a Schöne—Schmidt kettes képviselte a továbbiakban az NDK színeit. A vendég párosát Bicskey és Habony 11 mp-es, Baranyecz és Sleisz pedig 11,2 mp-es idővel győzte le. A pontversenyben Magyarország 8:4 arányú vezetése tette szert.

Néhány kiegészítő szám után a 4000 m-es csapatverseny következett. Az NDK Scholtz, Pomerence, Irnschler, Wanzlik összetételű gárdája a közelmúltban 4:46-os időt ért el, s így nagy küzdelemre volt kilátás. A Millená-

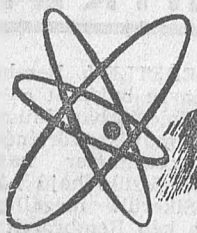
ris betonteknőjében viszont nem tudták megismételni ezt a teljesítményüket, s mindössze 4:52,2 percet futottak.

A Bicskey, Lendvai, Lang, Mezei összeállítású magyar csapat nagy fölényrel, 4:41,5 perces idővel nyert.

A magyar válogatott mindössze 1,5 mp-cel maradt el az országos csúcstól. A viadal állása: Magyarország—NDK 10:5.

Az utolsó versenyszámban, az olasz rendszerű üldözéscsapatversenyben a Habony, Baranyecz, Andriscsák, Lang, Bicskey összetételű magyar csapat 2:21,3 perces idővel győzte le a 2:27 perces elért NDK-együttest, s így

a válogatott viadalon végeredményben 12:6 arányú magyar győzelem született

A TUDOMÁNY és a TECHNIKA világából

Tokió olimpiai látványossága:

VONATOK A LEVEGŐBEN

A csaknem tízmillió japán főváros már hónapok óta olimpiai lázban ég: hatalmas új szállodák, korszerű sportlétesítmények építésével várják az öt világrészből ide-seregülő sportolókat és a nagy vetélkedés sok százezernyi leendő szemtanúját. Számos gyorsforgalmú utat, több szintű útkereszteződést is kialakítanak, de az óriási forgalom lebonyolítása még így is rengeteg gondot okoz majd Tokió közlekedési szakértőinek. Csaknem megoldhatatlan nehézségbe ütközik például a fővároson kívül fekvő Haneda-repülőtérre percnként érkező repülőgépek sok tízezernyi utasának a városközpontba való beszállítása. Autóbuszsal, taxival, gépkocsival több óráig is tarthat a mindössze 15 kilométeres út, amíg a túlszűfolt útpályákon a repülőtérre érkezők bejuthatnak a belvárosba.

Ezért határozta úgy a japán főváros közlekedési szakértői, hogy a Haneda-repülőtérrel egyenlő nyeregvasúttal kötik össze a város szívével. Az építkezést már egy évvel ezelőtt meg is kezdték, s a tervek szerint a 13,2 kilométer hosszú Olimpia-vonalon közlekedő 33 szerelvény naponta százszáz utastömeget repít majd a repülőtérrel a város szívébe — mindössze 15 perces menetidővel.

Eleinte ugyan sok ellenzője akadt az elképzelésnek. Sokan

egyszerű gyorsforgalmi vasútvonal kialakítása mellett kardoskodtak, de a helyrajzi nehézségek miatt fel kellett adni ezt a tervet. A Haneda-repülőtérrel a városközponttal összekötő legrövidebb útvonal ugyanis a tengerparton vezet, s óriási összeget emésztett volna fel a tengerparti létesítmények kisajátítása és lebontása.

Így a nyeregvasút pártolói győzedelmeskedtek, hiszen az egyenlő vasút pályája nem foglal el külön helyet: az útvonal egy részén egyszerűen a vízbe helyezik vasbeton tartópilléreit: a vonatok a víz felett száguldanak majd a levegőben a karcsú, mindössze 1,2 méter széles betonlábakon — páratlan látványosság az utasoknak!

Rövid építési idő, a felszíni forgalom csak kismérvű akadályozása, kicsiny helyszükséglet — ezek az egyenlő vasút szembeszökő előnyei. Minden jel arra vall, hogy nemcsak a sportbarátok és a turisták, hanem a világ közlekedési szakértői is nagy érdeklődéssel tanulmányozzák majd Tokió olimpiai látványosságát, az első világvárosi egyenlő vasutat. Alkotói nagyon bíznak benne, hogy mint világvárosi tömegközlekedési eszköz is, kitűnően beválik — máris hat új egyenlő vasútvonal létesítését tervezik Japánban.

Szerves szupravezetők

Több mint fél évszázada, 1911-ben fedezte fel Kamerling Onnes holland fizikus a szupravezetést: azt az érdekes fizikai jelenséget, hogy egyes fémek és ötvözetek rendkívül alacsony hőmérsékleten, az abszolút nulla fok közelében hirtelen, ugrásszerűen elvesztik ellenállásukat a villamos árammal szemben: szupravezetőkké válnak. Az ilyen szupravezetőkből kialakított tekercsek például elméletileg korlátlan ideig keringhet az egyszer megindított áram, hiszen a vezeték nem állít ellenállást a villamos áram elé.

A szupravezetőket napjainkban már széles körben alkalmazzák a tudományos kutatásban és a technikában: rendkívüli erejű, hatalmas mágneseket, veszteség nélküli villamosvonalakat alakítanak ki belőlük. Felhasználásuk még szélesebb körű kiterjesztésének azonban útját állja az a körülmény, hogy a szükséges alacsony hőmérsékletet előállító berendezések bonyolultak és a hűtéshez jelentős energiafelhasználás van szükség. Ami tehát a szupravezetéssel megtérül a vámon, a több energiafelhasználással elvesz a réven — a szupravezetés alkalmazása napjainkban még nem gazdaságos.

W. A. Little, az amerikai Stanford Egyetem professzora most elméleti és gyakorlati szempontból roppant jelentőségű lehetőségre hívta fel a figyelmet egy tekintélyes tudományos folyóiratban: vizsgálatai és következtetései alapján lehetségesnek tartja, hogy bizonyos szerves molekulák már szobahőmérsékleten, vagy ennél még magasabb hőfokon is szupravezetőkként viselkedjenek.

Little professzor szerint ehhez megfelelő, láncszerű szerves vegyület kellene létrehozni. Az élő sejtek örökös „hordozóanyagának”, a dezoxiribonukleinsavnak (DNS) a molekuláris szerkezetét tanulmányozva, arra a következtetésre jutott, hogy az

ehhez hasonló molekulák, amelyek atomok „gerincéből” és hozzá csatlakozó oldalláncokból állnak, szupravezetők lehetnek, ha az „elemekből” megfelelő módon építik fel őket. Különböző vegyületekkel kísérletezve Little és munkatársai megállapították, hogy a dietilcianin-jodid például a fémekhez hasonlóan szupravezetést mutat.

Még jelentős további tudományos feladat, hogy a szupravezető töredékeket hosszú, összefüggő láncokká építsék össze, s megtalálják a megoldást arra a nehéz problémára is, hogyan létesítsenek villamosmolekulák végeinél.

Fénysugaras sebességmérő

A Német Demokratikus Köztársaság rostocki műszaki egyetemének munkatársai újfajta fénysugaras berendezést szerkesztettek az utakon haladó gépjárművek sebességének pontos meghatározására. A mérőműszer skálájáról közvetlenül kilométer-órákban olvasható le a járművek sebessége.

Acélos porcelán

A lengyel üveg- és kerámiaipari kutatóintézet munkatársai olyan újfajta anyagot fejlesztettek ki, amely külsőleges porcelánhoz hasonlít, szilárdsága azonban az acélét is eléri. A kvarcporcelán elnevezésű új anyag kristályüvegfajta, amelybe meghatározott adalékanyagot kevernek a mechanikai szilárdság növelésére és más tulajdonságok megjavítására.

Automaták szerelik az órákat

Az óraiiparban mindeddig csupán az alkatrészek előállítását sikerült automatizálni, magát a szerelést, amely az egyes órák előállításához szükséges

Szovjet—amerikai megbeszélések az atomenergia felhasználásáról, a tengervíz édessé tételében

Alig három hónapja hangzottak el a szovjet—amerikai — angol bejelentések a katonai rendeltetésű hasadóanyaggyártás csökkentéséről, s a minap megkezdődtek azok a szovjet—amerikai megbeszélések, amelyek a leszerelési részintézkedést máris gazdasági területen hivatottak hasznosítani.

A szovjet és az amerikai szakemberek Washingtonban ültek össze, hogy megtárgyalják az atomenergetikai együttműködés lehetőségeit egy olyan területen, mint a tengervíz felhasználása ivásra és öntözésre. Az édesvízhiány világszerte problémát okoz az ipar és a mezőgazdaság fejlesztésében, viszont Földünk felszínének kétharmadát sósvízü tengerek borítják.

Minthogy a tengervízet leparállással lehet a benne lévő nagy mennyiségű konyhasóól és egyéb oldott anyagoktól megtisztítani, hatalmas leparállóműveket kell építeni, amelyek szovjet szakemberek véleménye szerint akkor a leg-gazdaságosabbak, ha egyben atom-villanytelepként is működnek.

A kétnapos washingtoni megbeszélések kiterjedtek a leg-megfelelőbb reaktortípus kiválasztására és még sok más kérdés elvi megvitatására, hogy azután szakbizottságok dolgozzák ki a technikai részleteket.

A Szovjetunióban kozmikus rendszert bocsátottak fel

Egyetlen hordozó rakétával juttatták különböző pályára a két űrállomást

A Szovjetunióban kozmikus rendszert bocsátottak fel, amely két tudományos állomásból, az Elektron 3. és Elektron 4. mesterséges holdból áll. A műholdakat egyetlen hatalmas hordozórakétával két egymástól lényegesen különböző pályára juttatták. A kísérlet célja: folytatni a Föld sugárzási övezeteinek komplex kutatását, a kozmikus térségből érkező különböző kisugárzások tanulmányozását, valamint a Föld mágneses mezőinek és az atmoszféra felső rétegeit jellemző fizikai körülményeknek a vizsgálatait.

A hordozó rakéta utolsó fokozatáról még a pálya aktív szakaszán, tehát működő hajtómű mellett választották le az Elektron 3. űrállomást. Az utolsó fokozat ezután folytatta útját és megfelelő sebességre felgyorsulva pályájára juttatta az Elektron 4. mesterséges holdat. Az előzetes adatok szerint a szputnyikok pályájának paraméterei a következők: Elektron 3.: perigeum 405 kilométer, apogeum 7040 kilométer. Elektron 4.: perigeum 459 kilométer, apogeum 66 235 kilométer. A Föld körüli fordulatlal ideje 2 óra 48 perc (Elektron 3.) és 21 óra 54 perc (Elektron 4.).

A pályák síkjának az Egyenlítő síkjával bezárt hajlásszöge 60 fok 52 perc. A tudományos kutatás berendezésén kívül az űrállomásokon rádióadó készülékeket helyeztek el, amelyek 19 943, 19 954, 20 005; 30 007 és 90 022 megahertz frekvenciákon dolgoznak. Rádiótelemetrikus rendszerek biztosítják a vizsgálati eredmények Földre való továbbítását.

Az eddig érkezett rádiótelemetrikus adatok arról tanúsítják, hogy az űrállomások valamennyi berendezése normálisan működik.

TECHNIKA! érdekessegek

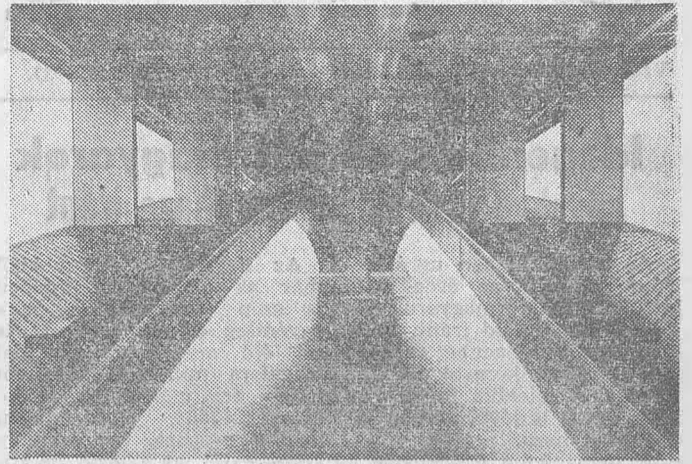
Hidropneumatikus hajóútköző

Kikötéskor a manőverező hajótest könnyen odaütödhethet a partfalhoz — kisebb-nagyobb sérülés érheti a hajót. Angol mérnökök most újfajta hidropneumatikus ütközéscsillapítóval kísérleteznek az effajta károk megelőzésére. A hosszú henger alakú, felül zárt, alul azonban nyitott ütközőt rugalmas anyagból (gumiból, nyolnból) alakítják ki. Nyitott aljára körkörös súlyokat függesztve helyezik el a vízben; az ütköző függőleges helyzetben üszik a vízben a partfal mellett. Ha a manőverező hajó kikötéskor oldalával nekikötközik a rugalmas hengernek, az ütközéscsillapító a partfalhoz szorul, összenyomódik, s a benne levő víz egy része eltávozik belőle. Ily módon a lökésállapító csaknem teljes terjedelmében „légpárnává” alakul át, amely a 100—2500 tonnás hajókat is

Alagút Európa és Afrika között

Egy Marokkóban alakult részvénytársaság tenger alatti alagút építését tervezi Európa és Afrika között. A 13 kilométer hosszúságú alagút lehetővé tenné, hogy a gépkocsik 15 perc alatt átjuthassanak az egyik kontinensről a másikra a tenger alatt.

A ZÁGRÁBI SZÁVA-HÍD

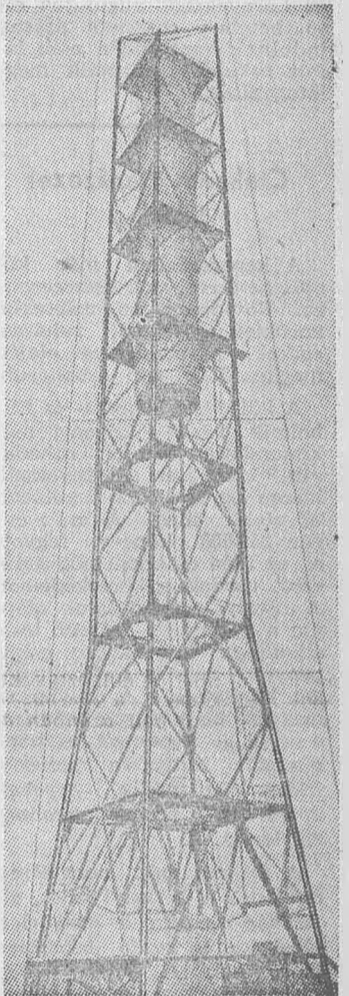

Míg a háború előtti Jurosláviában minden acél- és vasbetonhidat külföldi cégek építettek most egymás után adták át a tusoszláv szakemberek a gyárak által készített műtárgyakat. A zágrábi „Skoboda”-hidat, amely a Száva folyót iveli át.

Átültetett fogak

A Szovjetunióban folytatott sikeres kísérletek után most az Egyesült Államokban is behatóan kísérleteznek fogak átültetésével. A New York-i egyetem fogászati intézetében végzett kísérletek szerint még két nap elteltével is eredményesen visszaültethető az eltávolított, kiütött fog a beteg szájába. A visszaültetés egyszerűen vízben kell tárolni a kiemelt fogat, amely átültetés után ugyan nem marad életben, de sok éven át minden káros következmény nélkül használható. A fogak átültetése főként a gyermekek szempontjából nagy jelentőségű, hiszen számukra nem készíthető állandó protézis, mert csontjaik állandóan nőnek. Visszaültetés előtt eltávolítják a fogbelet, betömik a gyökércsatornákat, majd fertőtlenítés után gyorsan kötő műanyagragasztóval rögzítik a visszahelyezett fogat. Ez a technika nemcsak a beteg és törött fogak javítására, hanem a hiányzó fogak pótlására is felhasználható.

ALUMÍNÍUM-KÉMÉNY SZERELÉSE

A magnítóorszki kohászati kombinát egyik új agglomerációs üzem részére építendő ezt a 100 m magas, 4 m átmérőjű alumínium kéményt, egy kénfelfogó berendezés számára. A kémény csúvét 98 m magas acélváz tartja, melynek alsó — 33 m magas — része 18x18 m alapterületű csomka gúla. Az alumínium kémény 6 mm vastag AD-1 típusú alumínium ötvözetből merevítőbordás L-profilú alumínium elemekből készült. Az acél tartószerkezet 131 t, az alumínium kémény súlya 36 t.

Tükör — műanyagból

Törhetetlen és rendkívül fényes tükröt kísérleteztek ki egy angol kutatólaboratóriumban. Alapanyaga rendkívül vékony, poliszterfolia, amelyre vákuumgözléssel alumíniumfilmet visznek fel. A újfajta tükröt alumíniumoldallal befele, műanyag-, vagy falapra erősítik fel. Így az alumíniumréteg nem sérülhet meg, s a lágy műanyagfilmről minden szennyeződés könnyen letörölhető. Az újfajta tükröt a tervek szerint az űrkutatásban, az orvostudományban, a tv-stúdiókban és az építészetben használják majd fel. Kis súlyuk és törhetetlenségük nagy előny a közlekedésben is: a gépkocsik belső visszapillantótükröire a jövőben nem okozhatnak majd sérüléseket, összeütközéskor, balesetkor.

műestire ható nyomásviszonyokat. Az érzékelők voltaképpen „idegsejteknek” felelnek meg, s azt mutatják ki, hogy a különböző állapotú utakon fellépő erőhatások következtében az ülésnek melyik része fejt ki a kellenél nagyobb nyomást az emberi testre. Ilyen módon kialakítható a legkedvezőbb ülésforma, amely a legkülönbözőbb utakon is a legnagyobb kényelmet nyújtja. A hírek szerint az érdekes berendezést felhasználják majd az ülőbutorok legkedvezőbb formájának kialakítására is.

Baktériumölő műszálak

Letilan, Biolan és Iodin márkelevezéssel baktérium- és gombaölő műszálakat fejlesztettek ki a Letti Tudományos Akadémia szervezkemai kutatóintézetében. A baktériumölő hatású műszálakból fertőtlenítő lég- és vízsűrítőket készítenek a kórházak számára de felhasználják fehérnemű készítésére is. A letilanszálak jóval erősebbek, mint a gyapjúból vagy a lenből készült természetes anyagok.

„Müember” a gépkocsiülésen

A birminghami Ford-kutatólaboratóriumban érdekes módon vizsgálják a legkényesebb gépkocsiülések kifejlesztésének lehetőségeit. Olyan „robotembert” gép-manekent szerkesztettek, amelynek felületén 97 nyomásérzékelő érzékelő elektronikus úton a

„Atomfúró”

Dr. William Mansfield Adams fizikus új eljárást szabadalmaztatott a földkéreg átfúrására, nagy mélységű kutatófúrások kialakítására. Különleges fúróberendezése, az „atomfúró”, nagy hőmérsékletű atomreaktor tartalmazna négy méter hosszúságú henger alakú tartályban. A kutató számítási szerint az atomfúró mintegy 30 kilométeres mélységbe hatolhatna oly módon, hogy a magas hő megolvasztaná a kőzeteket a fúróberendezés előtt. A 30 kilométeres fúró mélység elérése a számítások szerint hat hónapot venne igénybe.

Idegenbe szakadt magyarok növekvő érdeklődés az óhaza iránt

Az utóbbi időben ugrásszerűen megnőtt az érdeklődés a külföldön élő magyarok körében a szülőföld iránt. 1963-ban 40 000 idegenbe szakadt honfitársunk kereste fel az óházát. A jelekből ítélve, az idén ennél is jóval többen látogatnak haza.

A legnagyobb érdeklődés a tengeren túlon tapasztalható, hiszen ott él a legtöbb kívándorolt magyar. Kanadából a múlt esztendőben jött első ízben látogatóba egy csoport, a 35 évvel ezelőtt alakult Kosuth Betegségélyező Egylet tagjai. Ez év első hat hónapjában viszont a tavalyinál háromszor népesebb csoport jött Magyarországra. Calgaryból és környékéről augusztus első hetében csaknem százán indulnak haza régen nem látott rokonaik, barátaik meglátogatására.

Az Egyesült Államokból már az elmúlt esztendőben is szép számmal érkeztek egyénileg és csoportosan is ott élő magyarok. Az ideji forgalom minden bizonnyal jóval felülmúlja az előző éveket. 1964. első felében már 9 csoport, 800 személy kereste fel az óházát. A következő hetekben, hónapokban, az eddig befutott értesítések szerint, további 9 csoportos utazást szerveznek a kinti magyar egyesületek.

Szép számmal jönnek levelek a Magyarok Világszövetségéhez olyan honfitársainktól is, akik a közelmúltban itthon jártak. Sorraikból kicsendül, hogy tengeri kedves emlékek, szép élmények gazdagodva utaztak el, s többségük, lehetőségükhöz mérten, mielőbb szeretne ismét hazajönni.

Csaknem ötszáz ezer köpeny

A kereskedelem már kétségbe nem vonhatóan az iskoláskorra. Rövidesen az üzletekbe kerülnek az iskolai ruházati cikkek, s augusztus elején megkezdődik az árusításuk.

A különféle leányka- és fiúholmik közül a köpeny már kimondottan iskolai ruhaként, különösen a leányoknál, hiszen egyre több iskolában követelik meg. A múlt évben 252 000 köpeny fogyott el, az idén csaknem négyszázszázötöt rendel a kereskedelem. A tavalyi tapasztalatok alapján a gyerekek, erősebb testalkatúknak megfelelően, a köpenyek hát- és mellszélességét bővítették. A szülők, s még inkább a lányok öröme, a sötétebb köpenyek egyhangúságán különféle szerény, izléses díszítésekkel, egyebek között fehér perlux gombokkal látják el.

A fiúknál még nem olyan általános a köpenyviselés, általában csak a gyakorlati tárgyakat is tanító iskolában írják elő. A múlt évben eladott 60 000 fiúköpenyvel szemben, számítva némi növekedésre, mintegy kilencvenezret hoznak forgalomba.

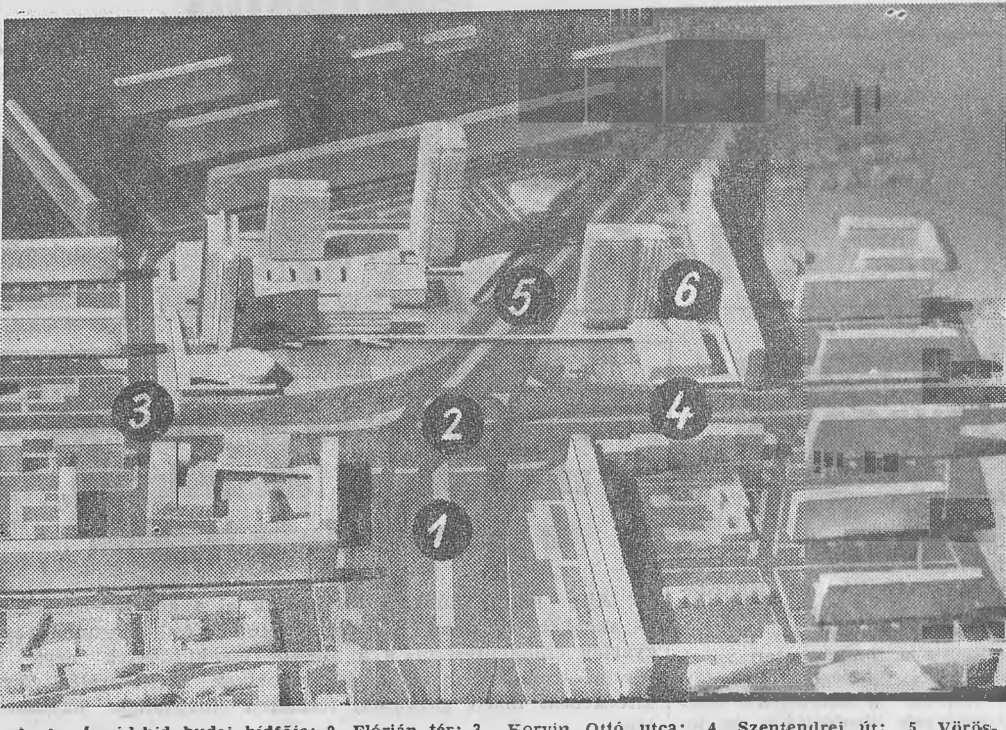
A dél-vietnami partizánok elfoglaltak egy várost

Khanh tábornok hadseregének főparancsnoksága elismerte, a dél-vietnami szabadságharcosok elfoglalták a Saigontól mintegy 90 kilométerre délnyugati irányban fekvő Cai Be városkát.

A saigoni amerikai parancsnokság közölte, hogy Cai Be térségében lelőtték az amerikai légierő egyik helikopterét. A helikopter lezuhánásakor hét amerikai katona és tizsz megsebesült. Más helikopterekről tüzet nyitottak a szabadságharcosok állásaira.

Titkárnő-automata

A Szovjetunió népgazdasági kiállításán érdekes berendezést, „géptitkárnőt” mutattak be a közelmúltban. A kijevi mérnökök szerkesztette berendezés hangszalagra veszi a különböző személyeknek szóló utasításokat, s a főnök távollétében is közli a megfelelő rendelkezéseket az illetékesekkel. Ugyanakkor fogadja a főnöki készülékre érkező telefonhívásokat is, és magnetofonszalagra rögzíti a jelentéseket, üzeneteket. Ezek a jelentések azután a főnök visszaérkezése után lejátszhatók.

1. Az Árpád-híd budai hídfője; 2. Flórián tér; 3. Korvin Ottó utca; 4. Szentendrei út; 5. Vörösvári út; 6. Kórház utca.

ÓBUDÁBÓL — ÚJ BUDA

A Fővárosi Tanács végrehajtó bizottságának ülésén jóváhagyták Óbuda központjának és környékének részletes rendezési tervét.

A program szerint Óbudán az Árpád fejedelem útja, Hajógyár utca, Fő tér, Kórház utca, Zapor utca, Kiscelli út, Szőlő utca és Nagyszombat utca által határolt terület teljesen újjáépül. A Duna-

parton héteemeletes épületsort, mögötte tízeemeletes pontházakat emelnek. A Duna menti épületsorban négy, tizenöt emeletes magasház is lesz, s a központi térhez kapcsolódóan, tízeemeletes sávházakat telepítenek, összesen 3800 lakással.

Az építész képzületben már lebontotta Óbuda nagy részét. Nála már nincsenek

macszkaköves utcák, roskatag deszkakapuk, kis ablakok, ódon falak; helyükre magas házak, színes falak, „épületbokrok” emelkednek, világos, széles utcák, parkok.

Óbuda három korszakához, megmaradó emlékeihez hozzásimul az új, a modern építészet: Óbuda — új Buda lesz.

Új áruházat és szállodát kap Szekszárd

Tausz János miniszter vezetésével a Belkereskedelmi Minisztérium kollégiuma Szekszárdon megtárgyalta a Tolna megyei kereskedelem fejlesztésének kérdéseit. A kollégium úgy értékelte, hogy Tolna megyében különösen az utóbbi két év folyamán fejlődött a lakosság ellátásának és a kiskereskedelem, valamint a vendéglátóipari válságot kulturáliságának színvonalára. Jelentős előrehaladás észlelhető az új eladási formák elterjesztésében. A vizsgálat sok hiányosságot tárt fel a vendéglátóipari ellátásban. Az amúgy is korszerűtlen hálózatot a növekvő forgalom rendkívül módon igénybe vette; a hálózatfejlesztés évekig stagnált. A kollégium szükségesnek tartotta, hogy a megyeszékhelyen mielőbb felépítésre kerüljön egy áruház, valamint a meglévő Garai Szálloda korszerűsítése mellett az új Gemenc Szálló.

Száz magyar ruha Londonban

Magyar heteket rendeznek a londoni Selfridge-áruházban a bécsi magyar hetek mintájára. A szeptemberi eseményen a MODEX Divatárú Külkereskedelmi Vállalat gazdag kollekcióval képviseli a magyar ruházati ipart. A több mint száz modell legszebb darabjaiból most bemutatott rendezték a Magyar Sajtó Házában.

A Ruházati Mintatervező Vállalat, az OKISZ Tervezőlaboratórium, a Különlegeségi Női Divatszalon és a Budapesti Kötő Ktsz közösen állította össze a kollekciót. Nádor Verától megtudtuk: az ideji párizsi őszi-téli divát szerint tervezték a ruhákat,

a kosztümöket és kabátokat.

Sok sportos kosztümöt mutattak be, szinte valamennyit a legújabb divatnak megfelelően, a csipőt teljesen takaró kabátkaival. Gyakran szerepelt a fekete pirossal vagy rózsaszínnel. Újdonság a kabátok elejére varrt spangli, a zsinórhatású tűzés-díszítés, a kettős gombsor pedig már általános. A kosztümöknél is nagyobb sikert arattak a különleges izlésről tanúskodó jersey- és jomperruhák.

A téli divat slágere — a bemutató alapján — a prémel szegélyezett csuklyás köpeny lesz.

Tűzoltó úttörők

A Dunaújvárossal szomszédos Mezőfalván, a Kossuth Lajos utcában egy gyufával játszó kiskisgyermekek tüzet okozott, s kigyulladt egy dohánpajza és egy dísznői. A helyi úttörők tűzoltócsapata néhány felnőt, s a helyi önkéntes tűzoltók segítségével megakadályozta a tűz tovaterjedését.

Az úttörőket — akik legutóbb megnyerték a járási ifjúsági tűzoltó-csapatversenyt — a dunaujvárosi tűzoltóaloszály dícsérében részesítette és oklevéllel jutalmazta.

Befejeződött a Volga és a Balti-tenger közötti csatorna építése

A Szovjetunióban befejezték a Volgát a Balti tengerrel összekötő csatorna építkezési munkálatait. A csatorna üzembe helyezésével újabb 361 kilométeres víziút válik hajózhatóvá.

Az új csatorna megépítésével megvalósult az SZKP programjának az az irányelve, hogy a Szovjetunió európai részén összefüggő, tengerjáró hajók számára is alkalmas víziutat kell építeni.

REJTVÉNYSAROK

Vízszintes: 1. A két térítő felől a felszín közelében, az Egyenlítő irányában fújó szél. Az egyik északkeleti, a másik délkeleti irányú. 7. Az Al-Dunáról fújó erős szélvihar. 14. Macska. 15. SEZ. 17. Tengeri tündér. 18. Korridor. 19. Csajdajogi kapcsolat a más szülőktől származó testvérek között. 22. Tenger, oroszul. 23. Méhkas. 25. Szállító vállalat közismert rövidítése. 26. A Szaharában és Arabiában sivatagjain száguldozó forró, száraz szélvihar (első négyzetbe két-ötösöt). 27. Z. E. 29. Török város Isztambul közelében. 31. Kerti szerszám. 32. Hazai tv-márka. 35. A tetejére hajít. 37. A vizekben élő úszó, tehát nem az áramlástól sodort állatok összessége. 38. Jókodvűen. 39. M. E. 40. Tánemulatszók. 41. Eredmény. 42. Művelő képű. 43. Vas megyei község volt. 44. Lassítja az iramot, hogy utolérhessék. 45. Selyemhernyó, a fejlődésének első szakaszában. 46. RIK. 47. Az Azóvi-tengerbe ömlő folyó a Szovjetunióban. 48. Ebéd, franciául. 49. Régi római pénz. 50. Kosuth-díjas írónk (Péter). 51. Jugoszláv határállomás Kelebia közelében. 54. Férfinév. 56. Könyv nyelvi illanó. 57. EVE. 59. Angol kisváros Sheffield közelében. 62. Arany, franciául. 63. Víz alá bukik. 65. Magas papi méltóság. 67. Irodalom a mestersége. 69. Női név. 70. Kormányoz, vezet. 72. Indíték. 73. Tolóár. 75. Elment a haza! 76. Keleti rizspálinka. 78. A szél meghatározójának 3. tényezője. Megállapításához a Beaufort-skálát alkalmazzák. 79. Afrika nyugati partvidékén és Észak-Amerikában dúl ez a forgószél.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
14				15		16		17				
18			19	20			21			22		
23		24		25				26				
		27	28		29			30			31	
32	33		34		ES		35			36		
37						38					39	
40							41				42	
43								44			45	
46									48			
49				50					51			52
53		54					55		56			
57	58			59			60		61		62	
63			64			65				66	67	68
69										71		72
73				74			75			76	77	
78												79

szertint keleti irányban mozgó, kis területre kiterjedő forró-égővi forgószél. 16. Komorna, németül. 20. O. S. 21. Az USA déli partvidékén nagy sebességgel száguldozó pusztító szélvihar. 24. Hatalmas kövek (—). 26. Dohányipari termék. 28. Pálcad. 30. Tábor, raktár, idegen eredetű szóval. 33. Józán, alapos. 34. NOK. 36. Kiejtett betű. 38. Sportág, amelyben olimpiai érmekre számítunk. 39. A Naprendszer legkisebb önálló égitestjei közül egy. 40. A hideg hegvidékekről a tenger felé leáramló viharos erejű bukószél Dalmáciában. 41. A szél meghatározójának 2. tényezője. Megállapítására a függ. 13-ban szereplő műszert használják. 42. A pázsítófűtők családja tartozó gabonaféle. 44. Hídég,

A HÍD KÖRÜL...

Elkészült az Erzsébet-híd pesti feljárójának betonozása. A hídra felvezető útszakaszt nyugatnemet gyártmányú. Rheparol ragasztott műanyaglapokkal szigetelik.

ISMERETLEN Rembrandt-festményre bukkant a kijevi Lavra-kolostorban Muszjenko szovjet művészettörténész. A 46x56 centiméter nagyságú vásznon öszülő hajó nő látható. Sikerült megállapítani, hogy a kép Rembrandt anyjának arcképe, amelyet a művész leydeni tartózkodása idején készített, 1628-ban. A festmény a XVIII. század első felében kerülhetett Kijevbe, amikor olasz és francia festőművészek dolgoztak az ottani templomokban.

A VILÁG LEGDRÁGABB nagyvárosairól — ahol legmagasabb a megélhetési költségek — állított össze jelentést egy amerikai kiadóvállalat. A lista szerint Tokió halad az élen, mint a világ legdrágább városa, ezt követi sorrendben Milánó, Párizs, Rio de Janeiro és New York. Amsterdam és London a tizedik helyen áll, a tizenegyedik pedig Bonn.

JAPÁNBAN elkészült egy 58 ezer tonnás olajszállító hajó, a Tatsutasan Maru. 74 ezer köbméter olajat szállíthat, egy 17 600 lóerős Dieselmotor hajtja. A hajót a legnagyobb mértékben felszerelték automatikus berendezésekkel és így elérték, hogy az eredetileg tervezett 60 főnyi legénység helyett 33 ember el tudja látni a szolgálatot.

HÁROMMILLIÁRD köbméter úrtartalmú mesterséges tavat építenek Jáva szigetén, Djalihur mellett. Ez a tó fogja vízzel táplálni azt a nagy erőművet, amely Jáva szigetét látja majd el árammal. A mesterséges tó felülete 83 négyzetkilométer lesz. A tó vizével 200 000 hektár rizsföldet öntöznek.

MEGKEZDTE a próbagyártást a diósjai csapágygyár új üzeme, ahol a Csepel tehergépkocsik és a Pannónia motorkerékpárok golyóscsapágyait fogják előállítani.

A COMEDIE FRANCAISE-BAN vállalt rendezést az új szezonra Vittorio de Sica. Az ő rendezésében kerül színre „Molière színházában” Goldoni „Hazug” című vígjátéka.

A MAGYAR Rádió Bródy Sándor utcai központi épületében márciusban új kapcsolótérmet építését kezdték meg. Az új kapcsolótáblákon összeköttetés lehet létesíteni húsz bejövő, illetve húsz kimenő vonal számára. Az új létesítményt még az idén átadják rendeltetésének.

A TANGO Argentína legértékesebb exportcikkje. A tangó tánclemezek szerzői jogdíja 1962-ben 22 millió pesó valutajelvényt jelentett Argentínának. Franciaország a legnagyobb importőre a tangó tánclemezeknek és kottáknak.

AZ ALLAMI hangversenyzenekar hazaérkezett Jugoszláviából, ahol a dubrovnikai fesztiválon két koncertet adott, Ferencsik János vezényletével.

A HAZÁNKBAN tartózkodó bretagnei „Koroll” népi együttes Balatonbogláron vendégzerepelt. A francia vendégek hazájuk jellegzetes népi játékaiból, táncából adtak ízelítőt a közönségnek.

TORPEJEGGYÁRAT rendeznek be a Dunakanyarban, Leányfalun, a budai oldal vendéglátóhelyeinek mesterséges jéggel való ellátására. A kis üzem augusztusban kezd meg működését és naponta húsa mázsa jeget készít.

A SZEGEDI Szabadtéri Játékok egyik új produkciójában Honegger „Johanna a máglyán” című oratóriumában többször felhangzik majd egy gyermekkoros éneke. E részletek előadására a helyi tanárképző főiskola gyakorló iskolájának énekkarát kérték fel.

TIZENHAT falusi kis postaház építését kezdték meg Bács-Kiskun, Békés és Csongrád megyében. A terv szerint a jövő év végére már nem lesz a Dél-Alföldnek olyan községe, ahol nem működik postahivatal.

Híradó
(SAJTÓSZEMLE)
Szerkesztő:
a szerkesztő bizottság
Kiadja:
az Igazságügyi Minisztérium Bv
Országos Parancsnoksága
Budapest V., Steindl
utca 8.
Szikra Lapnyomda